Nr. 148 (6223) Cz.

WARSZAWA, SRODA 15 MAJA 1935 r.

Rok XL.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20—13
ADMINISTRACJA — 5-13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40 bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—.Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne 50 o proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 5-cioszpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

4 procent!

Urzędowo podano do wiadomości, że udział banków w świeżo zakończonej subskrypcji pożyczki inwestycyjnej wyniósł aż... 4%. W pożyczce narodowej banki podpisały w wysokości około 12% ogólnej sumy. Lwią część pożyczki inwestycyjnej wzięły znowu na swe barki sfery pracujące, robtnicy i pracownicy.

Pożyczkę inwestycyjną rozpisano na bardzo dogodnych warunkach i każdy, kto miał wolną gotówkę mógł połączyć korzyść własną z obowiązkiem społecznym. Dla robotnika i pracownika podpisanie pożyczki było wielką ofiarą, musiał bowiem odjąć sobie i swej rodzinie z ust, musi teraz przez szereg miesięcy spłacać pożyczkę i o skurczonym żyć budżecie.

Dla bankiera czy przemysłowca o takiej ofierze nie mogło nawet być mowy. Ponieważ pożyczka jest dobrym interesem, należało przypuszczać, że właśnie bankierzy i przemysłowcy „rzucą się" na pożyczkę i rozchwytają ją.

Stało się wręcz inaczej. Bankierzy wyraźnie zbojkotowali pożyczkę.

Bankierzy woleli zrzec się dobrego interesu, byle nie spełnić swego obowiązku obywatelskiego. Nawoływali innych do podpisania pożyczki, reklamowali pożyczkę w swych bankach, sprzedawali ją, ale sami pieniędzy nie dali.

Trudno nam, stojącym zdala od machinacyj bankowych, znać wszystkie pobudki, któremi kierowały się banki w swym bojkocie pożyczki. Być może, że jedną z nich był cel pożyczki, inwestycje, zatrudnienie bezrobotnych. Zdawałoby się, że właśnie ten cel winien przyciągnąć banki, które przecież na ożywieniu gospodarstwa tylko zyskać mogą. Ale banki powojenne wolą spekulacje, zwłaszcza walutowe, niż tak zw. solidne interesy.

Ale może być inaczej. Może banki, przeciwnie, nie wierzą, by pożyczka szła na inwestycje; może nie mają zaufania do Rządu i są zdania, że pożyczka pójdzie na pokrycie deficytu budżetowego. Bojkot ze strony banków byłby w tym wypadku niedwuznacznem votum nieufności dla Rządu.

Sądzimy, że Rząd winien zainteresować się postawą banków, a także przemysłu, wobec pożyczki inwestycyjnej i wykryć przyczyny bojkotu.

Nam chodzi tu o co innego. Chodzi nam ponownie o podkreślenie, że klasy posiadające, tak „patrjotyczne" w gębie, mają węża w kieszeni, ilekroć żąda się od nich już nie ofiary, lecz skromnego czynu obywatelskiego. Nie robotnicy, lecz klasy posiadające nie mają ojczyzny, jedyną ich ojczyzną to — pieniądz.

W świetle rezultatów pożyczki okazuje się, jak błędna i niesprawiedliwa jest taktyka przymusu, stosowanego wobec robotników i pracowników, a niestosowanego do bankierów i przemysłowców.

I o ironjo! W tym samym czasie, kiedy banki i przemysł spisały się tak „patrjotycznie", Rząd występuje z projektem ordynacji wyborczej, pozbawiającym masy pracujące elementarnego prawa obywatelskiego, prawa wybierania własnych posłów do Sejmu, prawa do korzystania z trybuny sejmowej przynajmniej jako z mównicy dla własnych posłów!

W tem zestawieniu: 4% subskrypcji banków i nowa ordynacja wyborcza wyraża się jedno z najtragiczniejszych znamion dzisiejszej rzeczywistości polskiej. *(jmb.).*

Ordynacja wyborcza B.B.W.R.

Wobec zgonu marsz. Piłsudskiego posiedzenia t. zw. grupy konstytucyjnej BBWR, poświęcone projektowi nowej ordynacji wyborczej, zostały odwołane. Będzie więc zapewne odroczony i termin sesji nadzwyczajnej Sejmu i Senatu w tej samej sprawie. Sesja rozpoczęłaby się dopiero w ostatnich dniach maja.

***

Wczoraj przed południem w gmachu Sejmu pod przewdonictwem wicemarszałka Cara odbyło się posiedzenie połączonych grup konstytucyjnych sejmowej i senackiej BBWR, na którym zastanawiano się nad dalszym tokiem prac obu grup nad projektami nowych ordynacyj wyborczych do Sejmu i Senatu.

Obrady zostały odroczone. (PAT).

Przed pogrzebem marsz. Piłsudskiego

Eksportacja zwłok z Belwederu do katedry odbędzie się prawdopodobnie w czwartek pop.

W BELWEDERZE

Ciało marszałka spoczywa w wielkim salonie pałacu, zamienionym na kaplicę żłobną.

W kaplicy, której ściany okryte są krepą, panuje półmrok, w rogach widnieją dwie wielkie urny alabastrowe, przesłonięte krepą, oświetlone wewnątrz i rzucające snop światła na katafalk.

Wysoki katafalk, na którym spoczywa ciało marszałka Piłsudskiego, przybrane materją o kolorze purpurowym.

Ciało Zmarłego ubrane jest w mundur marszałkowski, przepasany wielką wstęgą orderu Virtuti Militari.

Głowa spoczywa na niewielkiej poduszce, spod której spada materja biała na stopień katafalku, na którym widnieją barwy orderu Virtuti Militari.

Ręce marszałka złożone są do modlitwy i trzymają obrazek Matki Boskiej Ostrobramskiej.

Na jednym ze stopni katafalku, przy nogach zmarłego ustawiona jest wielka urna kryształowa o odcieniu niebieskawym, w której umieszczono serce marszałka Piłsudskiego.

Przy urnie leży czapka — maciejówka legjonowa z orłem strzeleckim, i szabla marszałka.

Następny stopień katafalku przybrany jest materją purpurową, a na niej widnieje wielki Orzeł Biały.

Nad katafalkiem powiewają trzy historyczne sztandary wojska polskiego, przybrane kirem: z 1831 r., z 1863 roku i sztandar legjonowy.

U stóp katafalku, przy którym palą się świece leży wiązanka białych kwiatów od córeczek marszałka — Wandy i Jagody.

Wartę honorową przy katafalku pełnią oficerowie, podoficerowie i szeregowcy z obnażonemi szablami. (PAT).

Z BELWEDERU DO KATEDRY

Eksportacja zwłok marsz. Piłsudskiego z Belwederu do katedry św. Jana odbędzie się prawdopodobnie w czwartek, o ile nie zajdzie żadna zmiana decyzji ze względów technicznych.

Zwłoki zostaną złożone w szklanej trumnie i ustawione na wysokim katafalku.

Katedra będzie otwarta przez całą noc ze środy na czwartek dla pragnących złożyć hołd Zmarłemu.

Po uroczystem nabożeństwie w czwartek rano, które odprawi kardynał Kakowski, publiczność znowu będzie dopuszczona do katedry.

Dekoracją katedry zajmuje się prof. Jastrzębowski.

POGRZEB W KRAKOWIE.

Do Krakowa udał się gen. Bol. Wieniawa - Długoszowski, który wspólnie z metropolitą ks. Sapiehą zajmuje się organizacją pogrzebu w Krakowie.

Jak już donosiliśmy, zwłoki Piłsudskiego spoczną wśród grobów królów, bohaterów i wieszczów polskich w podziemiach katedry na Wawelu.

DALSZE KONDOLENCJE

Wśród mnóstwa depesz kondolencyjnych, nadchodzących ze wszystkich krajów, wymienimy depesze min. Benesza, kom. Litwinowa, min. Edena, min. spr. zagr. Finlandji Hackaells. od króla włoskiego, od prezydenta Finlandji, od prezydenta Estonji i t. d., i. t. d. Wiele depesz nadeszło od kół wojskowych różnych państw, od senatów wyższych uczelni. Dyrekcja Międzynarodowego Biura Pracy podkreśla w swej depeszy zasługi marsz. Piłsudskiego „dla wskrzeszenia Polski oraz dla utrwalenia pokoju".

GŁOSY PRASY

Prasa wszystkich krajów poświęca w dalszym ciągu dużo miejsca postaci marsz. Piłsudskiego. Prasa hitlerowska i tym razem nie wykazuje zbyt wiele taktu, bo nadaje swoim pochwałom dla osoby marsz. Piłsudskiego wyraźny charakter antysowiecki.

Bardzo serdeczne są słowa pism łotewskich, rumuńskich, węgierskich, włoskich, finlandzkich, szwajcarskich, belgijskich, holenderskich i t. d.

Równie serdecznie piszą dzienniki czechosłowackie i francuskie.

INFORMACJE DLA POSŁÓW I SENATORÓW.

Co do udziału posłów i senatorów w uroczystościach pogrzebowych, informacyj udziela Biuro Sejmu, sekretarjat dyrektora, tel. 551-20, wewn. 8. (PAT.).

CHOROBA PIŁSUDSKIEGO.

Stan zdrowia marsz. Piłsudskiego zaczął pogarszać się od roku 1930. Lekarze zalecali wyjazdy na południe, lecz marsz. Piłsudski wolał z reguły jeździć do Pikiliszek, gdzie doskonale czuł się psychicznie.

Dnia 19 kwietnia r. b. nastąpił atak wątrobiany. Sprowadzono z Wiednia profesora Wenckenbach,a który wraz z dr. Stefanowskim stwierdził raka żołądka i wątroby. Lekarze zalecili djetę owocową, ostatnio zaś przeszli na djetę mleczną.

Prof. Wenckenbach po dwutygodniowym pobycie w Warszawie wrócił do Wiednia.

W ubiegły piątek nastąpiło pogorszenie. Wysłano do Wiednia kpt. Bajana, który samolotem sprowadził prof. Wenckenbacha. Lekarz wiedeński stwierdził stan groźny.

W niedzielę rano dr. Stefanowski przywiózł do Belwederu ks. Korniłowicza (brata zięcia Henryka Sienkiewicza), kapelana w zakładzie dla ociemniałych w Laskach. Odbyła się spowiedź, ale z przerwami, ponieważ marszałek Piłsudski chwilami tracił przytomność.

W południe nastąpiła pewna poprawa, lecz popołudniu chory ostatecznie stracił przytomność i nastąpiła agonja, zakończona śmiercią o godz. 8 m. 45 wieczorem.

WIEDEŃ PIERWSZY MIAŁ WIADOMOŚĆ

Po stwierdzeniu zgonu prof. Wenckenbach połączył się telefonicznie z poselstwem polskiem w Wiedniu, komunikując o swym powrocie. W ten sposób Wiedeń pierwszy otrzymał wiadomość przed innemi stolicami europejskiemi, nie wyłączając Warszawy, której ludność dowiedziała się o katastrofie dopiero po północy z krótkiego komunikatu nadanego przez radjo.

KTO BYŁ W BELWEDERZE

W chwili zgonu marszałka Piłsudskiego obecni byli w Belwederze poza najbliższą rodziną i lekarzami, marszałkowie Sejmu i Senatu oraz generałowie Wieniawa - Długoszowski i Sławoj-Składkowski.

Polityka W. Brytanji

Atak na min. Simona

Kilka dzienników angielskich z „New Chronicle" na czele donosi o nowym ataku konserwatystów na ministra spraw zagranicznych, sir Johna Simona. Według tych dzienników w ubiegły czwartek odbyła się tajna narada konserwatystów, w których wzięło udział około 140 osób. Na zebraniu tem krytykowano w ostry sposób politykę zagraniczną Anglji. Były minister spraw zagranicznych, sir Austen Chamberlain wystąpił w ostry sposób przeciwko Niemcom i domagał się zawarcia ścisłego porozumienia pomiędzy Anglją, Francją a Włochami. W tych warunkach pozycja sir Johna Simona uważana jest za zagrożoną. Zwolennicy obecnego ministra spraw zagranicznych zwołali zebranie celem omówienia sytaucji.

„Daily Herald" donosi, że w kuluarach Izby gmin panowały nastroje pesymistyczne. Ogólnie podkreślają, że polityka Anglji jest niedołężna. (ATE).

Premjer belgijski

o polityce gospodarczej

W dniu 13 b. m. wygłosił premjer belgijski, Van Zeeland, przemówienie **na temat walki z kryzysem gospodarczym.**

Premjer mógł stwierdzić z satysfakcją, że sytuacja walutowa przedstawia się **całkowicie pomyślnie.**

Po dewaluacji belgi, kapitały, które przedtem uciekły z Belgji, powróciły w **olbrzymich ilościach** i pod najróżniejszeszemi postaciami. Ilości te przekroczyły najśmielsze oczekiwania Rządu. Frank belgijski służy dziś dla obcych kapitałów, jako **„waluta - przytułek".**

Dewaluacja franka nie miała na celu **stworzenia premji walutowej i sztucznego uprzywilejowania wywozu z Belgji;** miała ona — jak twierdzi premjer — na celu **uniknięcie uprzywilejowania innych krajów wobec Belgji.**

Obecnie najważniejszym celem Rządu jest **poprawa stanu zatrudnienia i zmniejszenie bezrobocia.**

Premjer stwierdził, **że różnicy zdań w łonie gabinetu niema.**

Włochy i Abisynja

Nie było interwencji. Zaniepokojenie

Zaprzeczono w Rzymie urzędowo jak najbardziej stanowczo wszelkim pogłoskom o rzekomej demarche francusko-brytyjskiej w Rzymie w sprawie abisyńskiej. (PAT.).

***

Rząd włoski zawiadomił Abisynję, iż wyznaczył dwóch członków do komisji pojednawczej, przewidzianej w traktacie włosko - abisyńskim. (PAT.).

***

Sprawa abisyńska wywołuje w londyńskich kołach politycznych coraz większe zaniepokojenie.

„Daily Express" alarmuje opinję publiczną sensacyjną wiadomością, uzyskaną jakoby w Rzymie z autoratywnego źródła, że o ileby Liga Narodów usiłowała wmieszać się do sporu włosko-abisyńskiego, to Włochy opuszczą Ligę Narodów. Włochy twierdzą, że w obecnym stanie rzeczy negocjacyj między Rzymem a Addis Abeba nie może być mowy o interwencji Ligi Narodów. (PAT.)

(INNE DEPESZE NA STR. 4-ej).

C. K. W.

Posiedzenie CKW. PPS. odbędzie się dziś o godz. 10 r. w lokalu Sekretarjatu generalnego przy ul. Wareckiej 7 w Warszawie.

Francja i Z.S.S.R.

Pobyt Lavala w Moskwie

Obiad u Litwinowa. Toasty

Z Moskwy donoszą: Na obiedzie wydanym w poniedziałek przez Litwinowa na cześć ministra Lavala wzięli udział ze strony sowieckiej komisarz obrony narodowej Woroszyłw, zastępca prezesa Rady komisarzy ludowych, Meżłauk komisarz lekkiego przemysłu Lubimow, komisarz finansów Grinko, komisarz oświaty Bubnow, ambasador sowiecki w Paryżu Potemkin i wiele innych osobistości. W czasie obiadu wygłoszono toasty. Po obiedzie odbył się wielki raut z udziałem korpusu dyplomatycznego, przedstawicieli sfer rządowych, nauki i sztuki oraz prasy. (ATE).

**

Podczas obiadu komisarz Litwinow wygłosił przemówienie, w którem podkreślił, że sowiecko-francuski pakt wzajemnej pomocy stanowi nowy okres rozwoju wzajemnych stosunków, zapoczątkowany podpisaniem paktu nieagresji. Mówca zaznaczył, że pertraktacje były prowadzone ze strony francuskiej kolejno przez 3 przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych, co wskazuje na powszechne we Francji dążenie do współpracy z ZSSR. Litwinow oświadczył m. in.: Mogę z całym naciskiem oświadczyć, że zawarty przez nas układ jest instrumentem pokoju, a jego oryginalność polega na tem, że autorowie żywią gorące pragnienie, by nigdy nie zaszła potrzeba jego wykonywania.

Mówca zaznaczył, że pakt nie jest przeciw nikomu skierowany i otwarty jest do przystąpienia dla wszystkich za interesowanych. Na zakończenie Litwinow wzniósł zdrowie prezydenta Francji, narodu francuskiego i min. Lavala.

W odpowiedzi min. Laval oświadczył, że słowa, któremi komisarz Litwinow scharakteryzował politykę sowiecką, uważa za wyraz chęci ZSSR podzielenia odpowiedzialności i wzięcia udziału w dziele organizacji bezpieczeństwa europejskiego. Po wstąpieniu ZSSR do Ligi Narodów nie może być wątpliwości co do zamiarów Rządu ZSSR. Min. Laval podziela przekonanie Litwinowa, że podpisany pakt jest instrumentem pokoju, w którym dwa wielkie państwa złączyły swe wysiłki nietylko w celu obrony własnej, ale w celu służenia sprawie powszechnego pokoju, którego upragnienie łączy oba narody, pomimo różnic ideowych i ustrojowych. Min. Laval podziela pragnienie Litwinowa, aby nigdy nie nadarzyła się konieczność zastosowania postanowień układu. Wszystkie narody pragną pokoju i wszystkie rządy obowiązane są mu służyć bez zapoznawania potrzeb obrony i swoich własnych interesów. Każdy kraj ma własne aspiracje i troszczyć się musi o zachowanie godności i honoru, ale zarazem ma i obowiązek uczestniczenia w zbiorowej akcji w dziedzinie solidarności międzynarodowej. Ponieważ pokój jest niepodzielny, musimy i, czynimy to właśnie, powtarzać apel do wszystkich rządów i narodów, dopóki nie zostanie on wysłuchany.

Na zakończenie Laval wzniósł toast za zdrowie komisarza Litwinowa, prezydenta Kalinina i za pomyślność narodów ZSSR. (PAT).

Mołotow pojedzie do Paryża

W związku z pobytem ministra Lavala w Moskwie mówi się obecnie we francuskich kołach politycznych o możliwości rewizyty sowieckiej w Paryżu. W francuskich kołach miarodajnych bierze się pod uwagę dwie możliwości:

1) oficjalną wizytę przewodniczącego rady komisarzy ludowych, Mołotowa w Paryżu, któremu towarzyszyliby Litwinow i Tuhaczewski;

2) wizyta eskadry sowieckiej floty wojennej w Tulonie pod dowództwem Tuhaczewskiego. (ATE).

Po wyborach niedzielnych we Francji

Gwałtowne starcia

Ze wszystkich stron Francji nadchodzą wiadomości o incydentach podczas drugiego głosowania w wyborach do rad gminnych, które odbyły się ubiegłej niedzieli. W miejscowości Grenade, w departamencie Haute Garonne po ogłoszeniu wyników doszło do ostrych starć, w czasie których trzy osoby zostały ciężko ranne. W kilku miejscowościach departamentu Nord socjaliści i komuniści urządzili zebrania protestacyjne przeciwko zwycięskim tam kandydatom prawicowym. W czasie zajść 10 osób odniosło ciężkie obrażenia, a przeszło 20 osób zostało aresztowanych. Zaburzenia przybrały groźny charakter w miejscowości Montceau Les Mines, gdzie ratusz był przez kilka godzin oblegany przez elementy lewicowe. Dopiero po nadejściu posiłków policja zdołała odeprzeć szturm i uwolnić zamkniętych na ratuszu radców miejskich z burmistrzem na czele. (PAT).

Tajemniczy pożar filmu

Obrońca terorystów chorwackich, oskarżonych o zamordowanie króla Aleksandra i ministra Barthou uzyskał od władz sądowych w Marsylji zezwolenie na wyświetlenie przy drzwiach zamkniętych filmu dotyczącego zamachu marsylskiego. Obrońca pragnął wykazać tą drogą, że oskarżony Mio Carly nie brał udziału w zamachu. Wyświetlenie filmu odbyło się w gmachu sądu marsylskiego. W chwili, gdy na ekranie ukazała się scena zamachu, wybuchł ogień i film spłonął. Obecni jednak stwierdzić mieli, że wymieniony wyżej oskarżony istotnie nie był widziany w scenie zamachu. (PAT.).

Międzynarodowa stabilizacja walut a Stany Zjednoczone

Doniosłe wydarzenie w gospodarce światowej zdaje się zapowiadać mowa radjowa **sekretarza skarbu Stanów Zjednoczonych, Morgenthau'a**, uzgodniona podobno, z Rooseveltem, a wypowiedziana w imieniu Administracji Odbudowy.

Morgenthau stwierdził gotowość **wzięcia udziału w stabilizacji międzynarodowej walut**, jakkolwiek Rząd amerykańskie chce się jeszcze zapewnić, czy nie straci tych korzyści, jakie dotąd osiągnął.

Morgenthau oświadczył jeszcze: „Jeżelibyśmy wzięli sami jedni inicjatywę stabilizacji, zostalibyśmy ponownie odrzuceni tam, gdzie byliśmy w 1932 r. i dalibyśmy możność innym skorzystania naszym kosztem. Będąc dalecy od rozpoczynania wyścigu dewaluacyjnego, **ofiarujemy innym narodom dewizę bardzo mocną**".

Jednocześnie amerykański minister skarbu usprawiedliwiał politykę gromadzenia zapasów złota i srebra, twierdząc, że niema żadnego celu zbierać tytułem obrotów płatniczych bezwartościowych dowodów pożyczek.

Mimo tego zwrotu, mowę ministra interpretują, jako **ofertę w stronę Anglji** co do stabilizacji waluty i zapowiedź zwrotu w międzynarodowej polityce handlowej Stanów Zjednoczonych.

Śmiertelne wypadki przy pracy

Na Górnym Śląsku

W jednym z biedaszybów w **Wojkowicach Komornych** zawaliły się stemple, podtrzymujące chodnik.

Jeden z pracujących tam bezrobotnych, Jan Wąsak, poniósł śmierć pod zwałami kamieni i ziemi.

Przy kopaniu żużli na hałdzie koło huty **Rosamunda** zasypany został 15-letni Jan Pasieka. Chłopiec doznał złamania podstawy czaszki i zmarł na miejscu.

W czasie wybierania gliny w cegielni w **Kaletach** zasypany został robotnik Brękała, który poniósł śmierć na miejscu.

Groźne pożary

W Stroniu koło Kalwarji Zebrz. spłonęło 28 domów. Skutkiem pożaru ciężko poparzony został 74-letni Józef Knapik, lżejsze zaś oparzenia odnieśli Fr. Oleksy i Karol Lenczewski.

W starej Wsi pod Lublinem spłonęło 30 budynków wraz z inwentarzem żywym i martwym. Straty olbrzymie. Ogień przerzucił się do sąsiedniej wsi Woli Radzieckiej, odległej o 300 mtr., i tam również strawił kilka gospodarstw.

W zaścianku Juraciszki w gm. ostrowickiej ogień ogarnął 10 zabudowań gospodarskich i kilka domów mieszkalnych, które spłonęły doszczętnie.

Podczas akcji ratunkowej kilka osób doznało ciężkich poparzeń. Przewieziono ich do szpitala.

Francusko-włoska konwencja lotnicza

Agencja Havasa donosi, że włosko-francuska konwencja lotnicza, podpisana w poniedziałek, o czem pisaliśmy osobno — przez Mussoliniego i gen. Denaina, ustanawia ścisłą współpracę francuskiego i włoskiego lotnictwa cywilnego. Nowa konwencja zastąpi dotychczasową, zawartą w dniu 10 marca 1929 roku. Podsekretarz stanu Valle i gen. Demain odbyli konferencję o warunkach, w jakich projekty paktu lotniczego omawiane na konferencjach w Londynie i Stresie mogłoby być zrealizowane w charakterze umowy ogólnej o wzajemnej pomocy lotniczej. (PAT.).

**

Dzienniki paryskie witają z zadowoleniem podpisanie włosko - francuskiego układu lotniczego. Dzienniki donoszą, że w dniu 1 czerwca zostanie otwarta wspólna stała komunikacja lotnicza na linji Rzym — Paryż. Lot będzie trwał 5 godzin.

Korespondent rzymski „Matin'a" zaznacza, że porozumienie lotnicze francusko - włoskie nie ogranicza się tylko do morza Śródziemnego, lecz dotyczy również komunikacji z południową Ameryką. Niektóre kwestje nie zostały jeszcze ostatecznie załatwione i będą przedmiotem dalszych rokowań. „Matin" zaznacza, że nie należy mówić o pakcie francusko - włoskim ponieważ określenie to jest nieścisłe. W myśl uchwał konferencji w Stresie, pakt lotniczy ma być zawarty w szerszych ramach przez kilka państw. (ATE.).

Krwawa zbrodnia w Łagiewnikach

W Łagiewnikach (Górny Śląsk) dokonano na osobie górnika Pawła Korna krwawej zbrodni.

Wychowanek Korna, 21-letni Jerzy Sowa, poranił ciężko Korna nożem kuchennym. Ciężko rannego przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala. Sprawcę zbrodni aresztowano.

Od Redakcji

Redakcja nocna czynna jest od godz. 22.15 do 24-ej.

Obieg bilonu

W dniu 10 maja r. b. obieg bilonu w Polsce wynosił ogółem 368,4 miljonów złotych, w czem było srebra 285,5 milj. zł., niklu i bronzu 82,9 milj. zł. W porównaniu z dekadą poprzednią obieg bilonu zmniejszył się o 11,4 milj. zł. (PRESS).

Nieszczęśliwe wypadki wśród dzieci i młodzieży

We Lwowie 7-l. Ryszard Szczygielski, zam. w Gabrjelówce, Witolda 21, został wysłany przez matkę do sąsiada Jana Gawrońskiego po mleko. Chłopak udał się do stajni, gdzie został stratowany przez krowę tak silnie, że w chwilę później zmarł.

W Zbąszyniu 8-l. synek miejscowego kupca Gasińskiego bawił się na podwórcu, chodząc na szczudłach; w pewnej chwili wyszedł na ulicę, którą właśnie przejeżdżał naładowany wóz. Chłopiec, chcąc usunąć mu się z drogi, przewrócił się i wpadł pod koła wozu. Przewieziono go do szpitala, gdzie zmarł wkrótce.

Tego samego dnia wypadek spotkał i ojca tragicznie zmarłego chłopca. Jechał on na rowerze i spadł z niego tak nieszczęśliwie, że złamał sobie nogę.

W Krzywczycach Małych (pod Lwowem) 16-letni Stan. Lewicki spadł z huśtawki tak nieszczęśliwie, że doznał krwotoku mózgu i po kilku minutach wyzionął ducha.

Polityka państw bałkańskich

Turcja a cieśniny

KOMUNIKAT „POROZUMIENIA BAŁKAŃSKIEGO"

Komunikat, wydany po konferencji porozumienia bałkańskiego, podkreśla konieczność „współpracy wszystkich bez wyjątku krajów" w celu zapewnienia stabilizacji pokoju w Europie, a w szczególności z „Małą Ententą". W sprawie układu rzymskiego porozumienie bałkańskie gotowe jest — o ile uwzględnione będą jego słuszne interesy — udzielić swego poparcia temu dziełu przy współpracy ze wszystkiemi krajami. wymienionemi w protokóle Laval — Mussolini z dnia 7 stycznia Odnośnie tych interesów cztery państwa porozumienia bałkańskiego są solidarne i niezodzielne.

AKCJA RZĄDU TURECKIEGO.

Jak słychać, sprawa cieśnin była przedmiotem rozmów między tureckim ministrem spraw zagranicznych, Arasem, a posłem sowieckim w Bukareszcie. Niektóre koła dyplomatyczne zapewniają, że przedstawiciele Rumunji, Grecji i Jugosławji na konferencji bałkańskiej poparli Turcję w jej akcji w sprawie cieśnin. (PAT).

**

Korespondent dyplomatyczny „Daily Herald" dowiaduje się, że Rząd turecki zakomunikował przedstawicielstwom dyplomatycznym mocarstw europejskich, że w razie rewizji klauzul wojskowych traktatów pokojowych, Turcja wystąpi z wnioskiem o rewizję konwencji z r. 1923 w sprawie cieśnin morskich. (PAT).

Japonja na ziemi chińskiej

Krwawe walki w Dżeholu

Z Szanghaju donoszą: Dziennik „China Times" podaje, że w południowym Dżeholu w pobliżu miasta Sin-Sjan rozegrała się walka pomiędzy wojskami japońskiemi a powstańcami chińskimi. Po stronie powstańców wystąpiły kawaleryjskie oddziały mongolskie, znane pod nazwą „Czerwonych lanc". Jednocześnie oddział partyzantów, złożony z 600 ludzi, zaatakował Japończyków pod miastem Dinan. Powstańcy ponieśli dotkliwe straty, lecz i Japończycy stracili wielu żołnierzy. O losie bitwy rozstrzygnęła eskadra samolotów japońskich. (ATE).

**

Z Szanghaju donoszą: Dziennik „Sunbao" podaje, że ruch partyzancki w Mongolji Wewnętrznej rozszerza się w dalszym ciągu. Liczne oddziały powstańcze, wspomagane przez ludność miejscową, koncentrują się we wschodniej części prowincji Dżehol, na pograniczu mandżurskiem. Powstańcy staczają walki ze słabemi oddziałami japońsko - mandżurskiemi, podczas, gdy główne siły japońskie wysunięte są dalej na zachód, ku granicy Mongolji Zewnętrznej. Powstańcy mają swe kryjówki w odnogach niedostępnych gór Chingańskich, dokąd się wycofują w razie nadejścia przeważających sił rządowych. W stolicy Dżeholu, Cheng-te, od tygodnia ogłoszono stan ostrego pogotowia. Miasto Siaban - Czen od kilku dni znajduje się w ręku powstańców. Wiele oddziałów powstańczych, pod wpływem ideologji komunistycznej, walczy pod hasłem sowietyzacji Mongolji Wewnętrznej. (ATE).

Powstanie w Iraku zlikwidowała... powódź

Z Bagdadu donoszą, że rozruchy wśród plemion, zamieszkujących średni bieg rzeki Eufrat, zostały obecnie zlikwidowane, nie wskutek akcji wojsk Iraku, a naskutek powodzi i wylewu Eufratu. Zbuntowane plemiona musiały porzucić swe wsie i szukać schronienia na linji kolejowej, która jedyna nie została zalana w całej okolicy. Władze irakskie dały zezwolenie na tymczasowe zamiesz kanie na nasypie kolejowym, poczem powstańcy poddali się i wydali kilku „prowodyrów", którzy przed kilku dniami zestrzelili w rejonie Diwani angielski samolot wojskowy. (ATE).

Pokwitowania

NA FUNDUSZ PRASOWY „ROBOTNIKA".

W. K. w Stanisławowie zł. 1,60.

DLA PRZYJACIÓŁ.

Powiatowy Komitet PPS. w Nowym Sączu zł. 20.

NA KOLONJE LETNIE.

Paulina Rychlicka w Borysławiu zł. 3. zł. 3.

We Włoszech

Zakaz wywozu srebra

Ogłoszono w Rzymie dekret, zakazujący wywozu srebra i monet srebrnych. Podróżni, opuszczający Włochy, będą mogli zabrać z sobą nie więcej, niż 50 lirów w monetach srebrnych. (PAT.)

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne

Autonomja wysp filipińskich

Zgromadzenie przedstawicieli wysp Filipińskich większością 50 przeciw 1 ratyfikowało ustawę o autonomji wysp. Pomimo przygotowań żywiołów niepodległościowych nie doszło do żadnych manifestacyj przeciw ustawie. (PAT).

Zatarg w teatrze narodowym w Oslo

W teatrze narodowym w Oslo powstał w tych dniach zatarg którego tło jest następujące: Młody i ceniony autor dramatyczny Nordah Grieg napisał dramat, piętnując chciwość właścicieli norweskich linij okrętowych, którzy w czasie wojny wysyłali statki handlowe w strefę, objętą działaniami wojennemi, poświęcając dla swych zysków tysiące istnień ludzkich.

Jak wiadomo, Norwegja straciła w czasie wojny 49,6 proc. swej floty handlowej, przyczem zginęło 500 marynarzy a kilka tysięcy zostało rannych. Właściciele zatopionych statków otrzymali wysokie premje asekuracyjne. Autor w przejrzysty sposób atakuje właścicieli linij okrętowych, zamieszkałych w jego rodzinnem mieście Bergen. Dyrektor teatru narodowego Hans Jacob Nielsen postanowił dramat ten wystawić. Decyzja jego spotkała się z ostrym sprzeciwem zarządu teatru, w którym, zasiadają ludzie bądź to spokrewnieni, bądź to interesami związani z kołami właścicieli okrętów. Wobec tego dyrektor Nielsen ustąpił. Autor dramatu postanowił w ostatniej chwili sztukę swą wycofać i skłonić tem dyrektora Nielsena do cofnięcia swej decyzji. Ten jednak postanowił niewzruszony. Teatr Narodowy w Oslo pozbawiony został w ten sposób jednego z najlepszych dyrektorów, jakich kiedykolwiek posiadał. (ATE.)

Z manowców prawa małżeńskiego

Czas skończyć z krzywdzącym obywateli chaosem prawnym!

Ukazała się niedawno książka sędziego Marjana Stefańskiego p. t. „Zasady nowego prawa małżeńskiego w świetle projektu prof. K. Lutostańskiego". Książka ta stanowi popularny wykład oraz uzasadnienie prawa małżeńskiego według projektu Komisji Kodyfikacyjnej. We wstępie autor słusznie podnosi konieczność wprowadzenia jednolitego państwowego prawa małżeńskiego jako czynnika zjednoczenia społeczeństwa z Państwem, a nie rozgraniczenia i rozdziału. W zakresie prawa małżeńskiego dotychczas panuje u nas chaos i bezład prawny; na terenie Polski obowiązuje przeszło 50, często „przedpotopowych" ustaw, dekretów, ukazów carskich i t. p. W województwach zachodnich obowiązuje niemiecki kodeks cywilny wraz z obowiązkowemi ślubami cywilnemi i sądownictwem świeckiem; w b. Królestwie — prawo o małżeństwie z r. 1836, narzucone nam przez rząd rosyjski po złamaniu powstania listopadowego, mające na celu rozbicie jednolitego społeczeństwa na szereg grup wyznaniowych. W województwach południowych obowiązuje powszechna ustawa austrjacka z roku 1811. Autor poddaje krytyce niektóre przepisy projektu, m. in. uznaje wymagane przez projekt warunki do rozwodu za zbyt ostre, a przeto nieżyciowe. Sprawy małżeńskie podlegają wyłącznie sądom cywilnym. Prawną formą ustania małżeństwa, jest rozłączenie, zamienialne na rozwód. Przyczyną rozłączenia może być cudzołóstwo, nastawanie na życie współmałżonka lub ciężkie obelgi, odmawianie środków utrzymania, złośliwe opuszczenie, alkoholizm, choroba weneryczna i t. d. Po upływie lat trzech od rozłączenia, sąd na żądanie jednego z małżonków orzeknie zamianę rozłączenia na rozwód, przez co małżeństwo ustaje. Sąd może odmówić zamiany rozłączenia na rozwód, o ile dobro dzieci tego wymaga. Ze względu na okoliczności, termin trzyletni może być na wniosek strony rozłączonej skrócony. Taki okres trzyletniej próby wytrzymałości małżeństwa jest zbyt długi i napewno nie przyczyni się do wyjaśnienia sytuacji w kierunku pogodzenia małżonków. Lepszą byłaby próba skłaniania stron do zgody przez sąd w pierwszym okresie postępowania rozwodowego. Istnieje też możliwość uzyskania separacji (rozłączenia) bez podania powodów — jednak pod warunkiem: bezdzietności małżonków, trzyletniego ich pożycia, wieku ponad lat 25 i obopólnej zgody.

Zaintersowanie się społeczeństwa kwestją nowego prawa małżeńskiego jest duże, czego dowodem jest m. in. fakt, że książka sędziego Stefańskiego, zawierająca popularne ujęcie tej sprawy, rozeszła się bardzo szybko.

Nie próżnują też przeciwnicy projektu Komisji Kodyfikacyjnej. Mobilizują nie tylko masy ciemnych kobiet (zbieranie podpisów przeciwko projektowi), ale całą krucjatę ankiet, artykułów, projektów i t. p., opracowanych głównie przez duchownych, a ponadto przez inżynierów, agronomów, znawców skarbowości, idących w sukurs klerowi, natomiast mniej przez prawników.

Różnorodność przepisów wyznaniowych stosowanych przez sądy konsystorskie poszczególnych wyznań odbija się ujemnie przedewszystkiem na interesach stron zaintersowanych, które niejednokrotnie w najlepszej wierze uzyskując wyrok unieważniający małżeństwo lub rozwód, narażają się następnie na takie niezawinione konsekwencje, jak trudności w dziedzinie praw małżeńskich osobowych i majątkowych, pretensje alimentarne poprzedniego małżonka i t. p. W szczególności, jeżeli chodzi o wyroki rozwodowe sądów konsystorskich prawosławnych, dla stron, które uzyskały takie wyroki, sytuacja skomplikowała się przez to, iż naskutek ataków prasy katolickiej wydanemi przez te sądy konsystorskie orzeczeniami rozwodowemi zajął się prokurator, co wywołało zrozumiałą konsternację wśród wielu osób rozwiedzionych przez te sądy. W artykule moim p. t. „Jeszcze o działalności sądów konsystorskich" („Gazeta Sądowa Warsz" Nr. 5 z r. 1934) wykazałem, że nie można znaleźć w dzisiejszem postępowaniu sądów konsystorskich cech przestępstwa na tej podstawie, że kierują się one własnemi przepisami wyznaniowemi, sprzecznemi nie raz między sobą i kolidującemi z państwowem prawem małżeńskiem. W powyższym artykule wykazałem również że nie drogą postępowania karnego przeciwko konsystorzom rzymsko-katolickim i prawosławnym (wskazałem wówczas szereg przykładów przekraczanie kompetencji rzeczowej przez konsystorze katolickie), ale przez jaknajszybsze unormowanie przepisów prawnych w jednolitem prawie małżeńskiem można tu znaleźć wyjście skuteczne i celowe. To też nie widzę żadnych podstaw prawnych w wytaczaniu przeciwko konsystorzom prawosławnym jakiejkolwiek sprawy karnej z powodu dotychczasowej ich praktyki rozwodowej a wszczęte postępowanie karne musiałoby się zakończyć umorzeniem sprawy Zresztą, o ile mi wiadomo, przyczyną takiej sprawy karnej miało być rozpoznawanie przez konsystorze prawosławne spraw rozwodowych z pominięciem właściwości rzeczowej (art. 196 Prawa o małżeństwie w brzmieniu zdania Rady Państwa z 23 czerwca 1891 r.). W takim razie postępowanie karne (mojem zdaniem, również prawnie nieuzasadnione) należałoby rozciągnąć na sądy konsystorskie wszystkich wyznań, co następnie mogłoby pociągnąć za sobą zakwestjonowanie ważności ogromnej ilości wyroków rozwodowych i unieważniających małżeństwo, wydanych przez konsystorze wszystkich wyznań, gdyż wszystkie one dotychczas nie liczyły się z nakreśloną im przez Prawo o małżeństwie właściwością rzeczową. Wywołaćby to musiało ogromne powikłania prawne i materjalne w położeniu wielu rodzin, pochodzących z porozwodowych małżeństw, zawartych w najlepszej wierze i w zaufaniu do państwowych urzędów stanu cywilnego.

W związku z pewną „gorączką", jaka powstała z powodu wyroków rozwodowych prawosławnych sądów konsystorskich, wywołaną atakami dzienników klerykalnych, stoi okólnik Ministerjum Komunikacji (Biura Personalnego) z r. 1933, odbierający porozwodowym małżeństwom pracowników kolejowych uprawnienia, związane ze służbą kolejową (pomoc lekarska, ulgowe przejazdy koleją i t. p.). Okólnik ten bezpodstawnie opiera się na orzeczeniu Sądu Najwyższego L. 260/25 (Urz. Zb. Orzecz. Nr. 172 z r. 1926), wypowiadającym zasadę, iż wyrok sądu konsystorskiego jest nieważny, gdy sąd ten, opierając się na wyznaniowych przepisach prawnych i kanonach, orzeka wbrew państwowemu prawu cywilnemu, wyłączającemu z pod jurysdykcji sądu danego wyznania wyrzeczenie nieważności lub rozwiązania małżeństwa. Błąd prawny okólnika Ministerjum Komunikacji polega nietylko na niewłaściwem zakwalifikowaniu dzieci zrodzonych z małżeństw porozwodowych jako naturalne (art. 261 k. c. p.; ust. z 26 maja 1913 r. o zastosowaniu do Królestwa Polskiego zasad Zdania Rady Państwa z 3 czerwca 1902 r. — Zbiór Praw 114/1914 poz. 998), ale i na tem, że porozwodowe małżeństwa, których ważnością, zresztą Sąd Najwyższy specjalnie się nie zajmował, są małżeństwami najzupełniej ważnemi, albowiem zawarto je w obliczu właściwego proboszcza i urzędnika stanu cywilnego w formie prawem przepisanej, a o unieważnienie tych małżeństw (prawo nie zna nieważności z samego prawa formalnie zawartego małżeństwa) nie występowała przed właściwy sąd ani strona, ani nie występował prokurator (art. 233, 92, 100, 122, 132, 172).

Obecnie na skutek skarg i memorjałów do Ministerjum Komunikacji przeciwko zarządzeniam, opartym na „rozwodowym" okólniku tegoż Ministerjum, objęta okólnikiem tym kwestja prawna ma być rozstrzygnięta ostatecznie dla wszystkich ministerjów w sposób jednolity, ustalający jednakową praktykę w stosunku do wszystkich funkcjonarjuszy państwowych, a więc nietylko kolejarzy, ale nauczycieli, wojskowych i t. d. Muszą więc w tej sprawie zabrać głos wszystkie zainteresowane ministerja i nie dopuścić do pokrzywdzenia pod względem prawnym i materjalnym całych rzesz porozwodowych rodzin swoich funkcjonarjuszów.

Jak wskazuje doświadczenie życiowe, same rozwody niczego nie niszczą, ani nie rozkładają, coby już przedtem nie było zniszczone. Stanowią one tylko środek do uprzątnięcia gruzów po rozbitem małżeństwie. Usuwają fikcje, porządkują i umoralniają stosunki; uprawniają stosunki nie ujęte w karby prawne. Nie można też mówić o „monopolu" pewnych wyznań do dawania rozwodów: żadne przecież prawo państwowe nie zakazuje kościołowi katolickiemu udzielania rozwodów, których z własnej woli nie uznaje. Nie można również bez grzechu przesady twierdzić, ż strony przez zawarcie związku małżeńskiego w kościele katolickim zgóry niejako i na całe życie zrzekają się prawa wystąpienia z procesem rozwodowym, gdyż byłoby to uznane przez prawo za nieważne zrzeczenie się zgóry prawa zaskarżenia umowy małżeńskiej.

Całkowite „zakorkowanie" rozwodów dla małżeństw wyznaniowo mieszanych, spowodowane w konsekwencji przez nieżyciowe i niezgodne z duchm prawa zarządzenia niektórych władz, musiało z konieczności skierować życie na tory poszukiwania nieformalnych i łatwiejszych do uzyskania rozwodów i ślubów, posiadających charakter wyłącznie religijny (za przykładem tradycyjnych żydowskich małżeństw rytualnych) i większego jeszcze zagmatwania stosunków rodzinnych, tworzących się poza reglamentacja prawną.

Kiedyż nareszcie jednolite prawo małżeńskie, w całem państwie obowiązujące, położy kres anarchii prawnej, sprawiającej tyle kłopotu i przykrości szerokim rzeszom obywateli!

HENRYK ŚWIATKOWSKI.

Przegląd prasy

PIŁSUDSKI.

Wobec roli, jaką Piłsudski odegrał w dziejach odrodzenia i budowy Państwa polskiego, łatwo zrozumieć, że prasa polska bez różnicy zabarwienia politycznego poświęcona jest Piłsudskiemu.

W „Kurjerze Warszawskim" p. B. K. pisze:

„Rola ś. p. Józefa Piłsudskiego w Polsce nie może być, rozumie się, dokładnie oceniona, jeżeli się jej nie ujrzy na tle stosunków narodowych i międzynarodowych, na jakiem wielka indywidualność dostaje skrzydeł i siły lotu. Z tych słów wynika, że Piłsudski był postacią historyczną w całem znaczeniu tego wyrazu, oraz że, aby ją z nieomylną trafnością zarysować, na to trzeba bardzo objektywnego dziejopisa i bardzo bystrego socjologa".

Po podkreśleniu wyjątkowej siły charakteru u Piłsudskiego, p. B. K. dalej pisze:

„Nie był on nigdy nacjonalistą w nowoczesnym sensie tego słowa, ale zawsze był płomiennym patrjotą. Obdarzony olbrzymim temperamentem, nie godzi się w dobie niewoli na żadną inną pracę patrjotyczną, niż czynną, bezpośrednio targającą kajdanami, wiadomie pracującą na rzecz niepodległości Polski. Kto inaczej wyobraża sobie polską działalność polityczną, ten, jego zdaniem, błądzi. Takich błądzących widzi w narodzie dużo. Dlatego znalazł się w kadrach stronnictwa socjalistycznego, którego skład osobowy zapewniał poparcie czynnych aktów politycznych, a którego program, odrzucający wszelkie doraźne rachuby taktyczne, odpowiadał, właśnie w dziedzinie politycznej, szlakowi dążności Piłsudskiego".

Dalej publicysta „Kurjera Warszawskiego" podkreśla gotowość u Piłsudskiego do brania odpowiedzialności na swe barki i jego wielką indywidualność. Następnie p. B. K. podkreśla wyjątkową zdolność Piłsudskiego do wpływania na ludzi:

„Do tych przymiotów kapitalnych, będących, że tak powiemy, w swobodnem władaniu tego, który był w nie uposażony, dołączył się jeszcze jeden: zdolność wpływania na ludzi. Piłsudski był urodzonym wodzem na miarę w Polsce wręcz wyjątkową. Niema filozofa, psychologa, polityka, znawcy ludzi, któryby potrafił powiedzieć, na czem się zasadza ta prawie metapsychiczna zdolność. Piłsudski już w konspiracyjnej dobie niewoli potrafił prowadzić za sobą ludzi. W okresie wielkiej wojny sztukę tę jeszcze uzupełnił. W Polsce niepodległej, na najwyższych stanowiskach w państwie, potrafił ją doprowadzić do doskonałości".

Kto poniesie obecnie tę odpowiedzialność? Pan B. K na to pytanie znajduje odpowiedź w orędziu p. Prezydenta:

„To też słusznie Orędzie Pana Prezydenta Rzplitej, pełne żalu i bólu, odwołuje się do odpowiedzialności całego narodu. Bardzo trafnie twierdzi dzisiejsza „Gazeta Polska", że „ciężar olbrzymi, jaki dźwigał na sobie Józef Piłsudski, zsuwa się na naród, na każdego, najmniejszego z nas", że ciężar ten tylko na barkach „miljonów" może być niesiony".

Tu można podejrzewać małe nieporozumienie. Chodzi o to, czy „Gazeta Polska" pod wyrazem „naród" nie rozumie obozu „sanacyjnego", jak swego czasu endecy swoją partję nazywali „Ojczyzną".

OSAMOTNIENIE.

„Kurjer Poranny" pisze o osamotnieniu, w jakiem żył Piłsudski, począwszy od 1930 roku „Po przewrocie majowym w Belwederze było ludno i gwarno" — pisze „Kurjer Poranny", od zaś 1930 r.

„Człowiek, który zawsze cenił wymianę myśli, lubił skromny żart i mocny rytm życia, nałożył na siebie zakon samotności w zamkniętej pracowni generalnego inspektora sił zbrojnych i cichej sypialni belwederskiej".

Czy nie sądzi „Kurjer Poranny", że przyczyną usunięcia się w samotność było to, że tej „wymiany myśli" nie było? Że z jednej strony była myśl, a z drugiej nie było nic, jeno posłuch i czekanie na rozkaz?

KOMPROMITACJA LENINGRADZKIEJ „PRAWDY".

Leningradzka „Prawda" snać nie wierzyła w chorobę Piłsudskiego i uważała wiadomości o chorobie za pretekst, by nie przyjąć min. Lavala. W sobotnim numerze „Prawda" zamieściła karykaturę pod tytułem: „Warszawski chory", przedstawiającą marsz. Piłsudskiego, mierzącego termometrem temperaturę wody, gotującej się w rondelku. Podpis brzmi: „Tmperatura idzie w górę".

Kompromitacja!

x. y. z.

Telegraf -- telefon -- radjo

Wiadomości z całego świata

PUŁK. LAWRENCE.

W poniedziałek w hrabstwie Dorset (Anglja) został ranny w katastrofie motocyklowej lotnik Shaw. Przewieziono go w stanie dosyć ciężkim do szpitala. Pod tem nazwiskiem kryje się znany pułkownik Lawrence, który podczas wojny światowej odegrał wybitną rolę wśród Arabów a następnie był zamieszany w wypadki afgańskie. Według „Times'a" rany odniesione przez Shaw-Lawrence'a są bardzo ciężkie. Lawrence niezadowolony z polityki Rządu angielskiego w Azji zrzekł się w 1927 roku wszystkich swych godności i wstąpił w charakterze szeregowca do lotnictwa. (ATE.).

KATASTROFA KOPALNIANA.

Z Tsingtau donoszą: W pobliżu Czeczwan (Chiny) w odiległości 80 km. na wschód od Tsinanfu wydarzyła się poważna katastrofa kopalniana. Wskutek zerwania tamy woda zalała szyb. Utonęło 400 górników chińskich i 1 inżynier japoński. Poziom wód podnosił się o 1 metr na sekundę. Akcja ratownicza okazała się niemożliwą. Zachodzi obawa, że liczba ofiar w ludziach jest o wiele wyższa od cyfr początkowo podanych. Kopalnia należy do chińsko-japońskiego towarzystwa górniczego.

SZCZEPIENIE OSPY PRZY DŹWIĘKACH RADJA.

Rząd meksykański w ramach przeprowadzonej na szeroką skalę akcji sanitarnej postanowił przeprowadzić w najodległejszych zakątkach kraju szczepienie ochronne przeciwko ospie. Chcąc zachęcić półdzikich mieszkańców tych okolic do korzystania ze zdobyczy wiedzy lekarskiej, Rząd wydelegował specjalne komisje sanitarne, które oprócz koniecznych narzędzi i preparatów zaopatrzone są w odbiorniki radjowe Komisja, przybywając do zapadłej wsi meksykańskiej, ustawia głośnik na środku placu i muzyką zwabia mieszkańców, którzy pod jej wpływem ulegają łatwiej perswazjom lekarza i chętnie poddają się szczepieniu ochronnemu. (ATE.).

VENIZELOS WOBEC WYROKU SĄDU ATEŃSKIEGO.

Gdy przybywającemu do Paryża wybitnemu mężowi stanu Grecji zakomunikowano wiadomość o zaocznem skazaniu go na śmierć przez sąd wojenny w Atenach, odrzekł Venizelos z ironicznym uśmiechem: „Pięknie... Wyrok na mnie wydała instancja wyższa, niż trybunał ateński — życie! Jestem już stary. Niewiadomo więc, czy władze greckie będą miały czas na wykonanie wydanego przez siebie wyroku". (ATE.).

PODZIAŁ WŁADZY.

Zakończony niedawno w Istambule kongres kobiet tureckich był przed kilku dniami przedmiotem towarzyskiej dyskusji w salonach jednego z wybitnych dyplomatów tureckich. Dyplomata ten okazał się wielkim zwolennikiem równouprawnienia kobiet w polityce.

„W dniu, w którym we wszystkich parlamentach świata zasiadać będą kobiety, kwestja podziału władzy i ustalenie kompetencji poszczególnych jej organów będzie rozwiązana — oświadczył dyplomata obecnej na przyjęciu przedstawicielce tureckiego ruchu feministycznego.

„Jak to Ekscelencja rozumie?

„To bardzo proste — odparł dyplomata. — Kobiety będą mówić, a mężczyźni będą działać". (ATE.).

Ubożenie wsi

Według danych urzędowych sytuacja wsi polskiej pod względem spożycia ważniejszych produktów przedstawia się jak następuje: wartość mięsa konsumowanego obecnie na wsi przez osobę dorosłą 4.25 zł. (12.92 zł. w r. 1928-9), wartość tłuszczów — 3.94 zł. (11.09), mąki — zł. 1.39 (3.80), odzieży nabywanej 27 zł. (75.74), obuwia — 12.52 zł. (32.18).

Wydatki na cele kulturalne (kształcenie dzieci) spadły w omawianym okresie z 25.62 na 6.69 zł. Wydatki na budynki — z 20.97 na 1.95 na hektar, co świadczy zarazem o cofaniu się technicznem rolnictwa, podobnie — jak fakt spadku wydatków na inwentarz martwy — z 14.36 na 2.50.

Wieś zamyka się w swem ubóstwie i bierze minimalny udział w obrocie produktami, zwłaszcza przemysłowemi.

Nowy olbrzymi most na Wiśle

Agencja PRESS dowiaduje się, że ministerjum komunikacji przystąpiło do robót wstępnych przy budowie nowego olbrzymiego mostu na Wiśle pod Włocławkiem. Most ten, który zastąpi obecny most drewniany, nieodpowiadający już wymogom komunikacyjnym, będzie konstrukcji żelaznej o długości blisko 70 metrów.

Po zgonie marsz. Piłsudskiego

Ostatnie wiadomości na str. 1-ej

CIAŁO MARSZAŁKA WYSTAWIONE ZOSTANIE NA WIDOK PUBLICZNY W KATEDRZE ŚW. JANA.

Ciało marszałka Piłsudskiego, znajdujące się obecnie w pałacu belwederskim przeniesione będzie do katedry św. Jana i zostanie w katedrze wystawione. Dostęp do katedry będzie miała cała ludność stolicy.

Trumna oszklona będzie ustawiona w głównej nawie katedry. Katedra będzie otwarta dla wszystkich przez całą noc, cały dzień i noc następną. Przy trumnie pełnić będą straż honorową generałowie, oficerowie wszystkich szarż i podoficerowie.

DALSZE KONDOLENCJE.

Prezydent R.P. otrzymał w poniedziałek popołudniu depesze kondolencyjne m. in. od Prezydenta Czechosłowacji — Masaryka, Prezydenta Hiszpanji—Zamory, Papieża Piusa XI, Prezydenta Francji Lebruna, Prezydenta Konfederacji Szwajcarskiej — Mingera, Prezydenta Łotwy — Kwiesisa, Kanclerza Rzeszy—Hitlera, Regenta Węgier — Horthy'ego, króla Bułgarji — Borysa, króla Rumunji — Karola, Prezydenta Estonji — Paetsa i t. d.

Min. Beck otrzymał również depeszę kondolencyjną od ministra Lavala, który się o śmierci Piłsudskiego dowiedział w chwili opuszczenia Polski.

KONDOLENCJE UKRAIŃCÓW

Do wojewody lwowskiego Beliny-Prażmowskiego zgłosiła się delegacja prezydjum ukraińskiego „Unda" w osobach urzędującego prezesa, naczelnego redaktora „Diła" Mudrego i generalnego sekretarza Celewicza, którzy złożyli kondolencje dla Rządu na ręce wojewody lwowskiego spowodu zgonu marszałka Piłsudskiego.

LATARNIE OSŁONIĘTE KIREM.

W stolicy wszystkie latarnie osłonięte zostały kirem. Przed grobem Nieznanego Żołnierza zapalono symboliczne znicze.

ŻAŁOBA W GDAŃSKU.

Prezes senatu gdańskiego Greiser zawiadomił komisarza generalnego Rzeczypospolitej w Gdańsku, że na wszystkich gmachach oficjalnych na terenie W. Miasta Gdańska zostały wywieszone sztandary, opuszczone do połowy masztu.

LAVAL i MARSZ. PETAIN REPREZENTOWAĆ BĘDĄ FRANCJĘ NA POGRZEBIE

Agencja Havasa donosi: Rząd francuski na pogrzebie marszałka Piłsudskiego reprezentować będą minister spraw zagranicznych Laval i marszałek Petain.

Rząd włoski reprezentowany będzie przez ambasadora Bastianiniego, a armja włoska—przez specjalną delegację z gen. Graziolim na czele.

WSPOMNIENIA Z DAWNYCH CZASÓW

PAT donosi, że minister spraw zagranicznych Japonji Hirota w dłuższem oświadczeniu przypomniał pobyt Piłsudskiego w Japonji podczas wojny rosyjsko-japońskiej. Min. Hirota, jako młody student uniwersytetu służył za tłumacza przy prowadzonych podówczas rozmowach.

Włosko-francuska konwencja lotnicza

Z Rzymu donoszą, że Mussolini i generał Denain podpisali w poniedziałek konwencję lotniczą włosko - francuską. (PAT.).

Wiadomości Sportowe

Zakaz imprez sportowych

Minister Spraw Wewnętrznych i Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego wydali zakaz urządzania jakichkolwiek imprez sportowych na całym terenie państwa w czasie trwania żałoby.

W związku z tą decyzją odwołany został mecz tenisowy Polska — Węgry, który miał się rozpocząć dziś w Katowicach. Mecz z Południową Afryką o puhar Davisa został przełożony na 7, 8 i 9 czerwca r. b.

Wszystkie wyznaczone na niedzielę imprezy prawdopodobnie nie dojdą do skutku.

Tenis

W ZAWODACH O PUHAR DAVISA. Stany Zjednoczone wyeliminowały Chiny 5:0, a Australja prowadzi z Nową Zelandją 3:0 i ma już również wygrany mecz.

Czy stanowisko P. Z. P. N. w sprawie Martyny jest słuszne

Ostatni mecz Legji warszawskiej z Pogonią stał się tematem rozmów i dyskusji. Dużo winy przypisuje się sędziemu tych zawodów Leraczowi. Kwestja naszych sędziów wymaga osobnego omówienia. Nie jeden raz pisaliśmy o tem. Dzisiaj Liga zaczyna się przekonywać na własnej skórze. Nie mniej zachowanie się Martyny, rutynowanego gracza reprezentacyjnego na tych zawodach, musiało się spotkać z reakcją. Nawet najmłodszy zawodnik nie może zapominać o dyscyplinie i posłuszeństwie. Targi ze sędzią, obrażanie go i niepodporządkowanie jego decyzji na oczach tysięcy publiczności, nie sprzyja zyskiwaniu zwolenników. Nie ma gwarancji, że śladem Martyny nie pójdą falangi innych mniej dyscyplinowanych i nieopanowanych graczy. I następuje rzecz kapitalna: za parę dni reprezentacyjna drużyna Polski ma się zmierzyć na stadjonie wiedeńskim z reprezentacją Austrji, Martyna jest w obecnych warunkach nie do zastąpienia Skład drużyny polskiej jest organicznie osłabiony kontuzją Wilimowskiego. Szanse Polski mocno osłabione. PZPN zdaje sobie sprawę z sytuacji. I co robi? Czy przechodzi do porządku nad niesubordynacją Martyny. Czy waży szale? Przypuszczalnie tak. Decyduje się na krok stanowczy i męski! Uznaje, że Martyna, który naruszył zasady dyscypliny sportowej, nie powinien bronić barw polskich nad modrym Dunajem. Dla PZPN. kwestja etyki i wzorowego zachowania się zawodnika, jest ważniejszym postulatem, niż ewentualne osłabienie własnych szans. I, można dyskutować, czy Martyna działał w przystępie zdenerwowania, czy nie, ale jedno nie ulega wątpliwości: nie ma się żadnej pewności, czy podobny wypadek nie mógłby zaistnieć na stadjonie wiedeńskim. A co wtedy? Czy skandal nie byłby większy. To też wolno mniemać, że decyzja PZPN jest surowa i pozornie krzywdząca siłę naszej reprezentacji, ale gdy chodzi o stronę moralną sprawy, o względy dydaktyczne i przykładne zarządzenie, to postanowienie PZPN wydaje się nam uzasadnionem i słusznem. Niech nasi wszyscy zawodnicy wiedzą i pamiętają, że okres nietolerancyjności i patrzenia na wszystko co złe przez palce, minął bezpowrotnie. Jeśli zastosowano tak radykalną broń wobec gracza bądźcobądź zasłużonego i kosztem tak wielkiego uszczerbku, to podobny występek każdego innego gracza będzie musiał w przyszłości spotkać się z jeszcze sroższą odpłatą. I dlatego możemy z zadowoleniem stwierdzić, iż piłkarstwo jest na dobrej drodze, jeśli naczelna magistratura nie waha się przed aplikowaniem najsurowszych kar dla utrzymania dyscypliny i koniecznego autorytetu w organizacji naszego piłkarstwa Pozwala to ufać, że znikną, a przynajmniej zmaleje odsetek karygodnych postępków graczy na boisku, że zapanuje zrozumienie istotnych zadań sportu, jako czynnika nie tylko rozrywki ale wychowawczego i kultury moralnej. Dlatego przykład Martyny będzie odstraszającym memento dla tych wszystkich, którzyby wyżej stawiali osobiste ambicje, czy upór od właściwego celu, jakiemu sport piłkarski ma służyć. Jeśli uchwała zarządu PZPN tak była pomyślna, w co niewątpimy, to należy jej przyklasnąć.

M. Statter.

Ostra nota Rządu abisyńskiego

Abisynja oskarża Włochy

i żąda od Ligi Narodów załatwienia konfliktu

Rada Ligi Narodów otrzymała nową notę Rządu abisyńskiego, w której Abisynja domaga się poddania rozpatrzeniu Rady zarządzeń Rządu włoskiego, dotyczących mobilizacji kilku roczników i wysyłki wojsk oraz materjału wojennego do Somali. ZARZĄDZENIA TE NIE POZOSTAWIAJĄ ŻADNYCH WĄTPLIWOŚCI CO DO ZAMIERZEŃ RZĄDU WŁOSKIEGO.

W dalszym ciągu nota przypomina nieuwieńczone skutkiem rokowania celem przekazania sprawy konfliktu arbitrom i oskarża Rząd włoski O SYSTEMATYCZNE UNIEMOŻLIWIANIE POKOJOWEGO ZAŁATWIENIA KONFLIKTU.

Rząd abisyński powołuje się na ustęp przemówienia Lavala dn. 16 kwietnia b. r., w którym francuski minister spraw zagranicznych omawia misję Ligi celem zapewnienia dotrzymania zobowiązań międzynarodowych i wyraża nadzieję, iż zasady te znajdą również w stosunku do Abisynji zastosowanie.

Nota podkreśla, że odpowiedzialne osobistości polityczne Włoch podniosły pod adresem Abisynji uwłaczające zarzuty, zapowiadając zamiar Włoch „SKOŃCZENIA RAZ NA ZAWSZE Z ABISYNJĄ".

Rząd abisyński kategorycznie zastrzega się przeciwko insynuacjom włoskim, jakoby cesarz abisyński zarządził mobilizację i zapewnia uroczyście o zdecydowanej woli Abisynji, gotowej poddać się wyrokowi sędziów niezawisłych.

Nota domaga się energicznie, by Rada Ligi na podstawie artykułu 15 zapewniła pokojowe uregulowanie sporu celem utrzymania niezawisłości politycznej i integralności terytorjum abisyńskiego.

WYMIJAJĄCA ODPOWIEDŹ

W odpowiedzi na zapytanie w Izbie Gmin co do stanu zatargu włosko-abisyńskiego, minister Eden ograniczył się do następującego krótkiego oświadczenia: Sytuacja jest taka, że zatarg ten znajduje się na porządku dziennym najbliższej sesji Rady Ligi Narodów w dniu 20 maja. W okresie, poprzedzającym sesję Ligi Rząd brytyjski poświęci tej sprawie najbardziej czujną uwagę.

ZAPRZECZENIE.

Agencja Havasa donosi z Rzymu, że żadne demarche francusko - brytyjskie w sprawie Abisynji nie zostało dokonane wobec Rządu Włoskiego. Na temat ten pisze „Giornale d'Italia" co następuje: sądzimy że oba zaprzyjaźnione Rządy Londynu i Paryża dalekie są od zamiaru uczynienia w Rzymie takiej demarche

Laval w Moskwie

Pierwsza narada

Omówiono najważniejsze kwestje polityki międzynarodowej

Według doniesień z Moskwy pierwsza narada francusko-sowiecka, która odbyła się w poniedziałek popołudniu trwała półtorej godziny. Ze strony francuskiej w konferencji wzięli udział: minister Laval, Leger, Rochat oraz ambasador Alphand — ze strony sowieckiej komisarz Litwinow, jego pierwszy zastępca Krestinskij, oraz ambasador Potemkin. O przebiegu konferencji nie wydano żadnego komunikatu urzędowego.

Naczelnik wydziału prasowego Komisarjatu spraw zagranicznych oznajmił dziennikarzom, że w bardzo przyjaznym tonie omówiono najważniejsze kwestje polityki międzynarodowej, interesujące oba kraje, a zwłaszcza rezultaty warszawskiej wizyty min. Lavala, jak również kwestję ratyfikacji układu francusko-sowieckiego. Poruszono także sprawę wschodnio-europejskiego paktu regionalnego o nieagresji, konsultacji i nieudzielaniu pomocy napastnikowi oraz szereg pokrewnych kwestyj, związanych z obecną sytuacją europejską.

⁂

Moskiewskie „Izwestja" zamieszczają na powitanie ministra Lavala artykuł Karola Radka, który przeprowadza porównanie pomiędzy zawarciem francusko - rosyjskiego przymierza za czasów Aleksandra III, a podpisaniem obecnego paktu francusko- sowieckiego. Publicysta sowiecki twierdzi, że Rosja carska nie mogła być równorzędnym partnerem Francji. Po opisaniu sukcesów reżimu sowieckiego Radek zaznacza, że pakt francusko-sowiecki ma na celu konsolidację pokoju.

OSTATNIE DEPESZE NA STR. 1 i 8.

Obchody 1 maja w kraju

(Od naszych sprawozdawców)

I Maj w Wieliczce

Podobnie, jak w latach ubiegłych, Wieliczka i okoliczne wsie uroczyście święciły dzień 1-go Maja. Już od wczesnego rana zaczęły gromadzić się tłumy pod Domem Robotniczym. O godz. 10 ruszył pochód na Górny Rynek. W pochodzie niesiono kilkanaście sztandarów i transparentów. Powszechną uwagę zwracała banderja konna krakusów oraz grupa krakowianek.

Zgromadzenie zagaił tow. Małlok. Do prezydjum wybrano tow. tow. Dębowskiego i Jedynaka. Obszerne przemówienie na temat znaczenia święta majowego oraz o położeniu politycznem i gospodarczem wygłosił tow. dr. Szumski. Mowę tow. Szumskiego przerywali zebrani częstemi oklaskami. Skolei tow. Dębowski po krótkiem przemówieniu odczytał rezolucję, którą przyjęto wśród niemilknących oklasków. Po zgromadzeniu uczestnicy pochodem przy dźwiękach orkiestry i śpiewów ruszyli pod Dom Robotniczy. gdzie po przemówieniu tow. Jasińskiego, zakończono uroczystość.

Popołudniu staraniem T. U. R. odbyło się przedstawienie w Domu Robotniczym a następnie zabawa.

Jest rzeczą wysoce charakterystyczną, że w tegorocznym obchodzie wzięła licznię udział ludność wiejska.

„Gorliwa" policja w przeddzień obchodu aresztowała około 30 osób przeważnie we wsi Sierczy obok Wieliczki. Nie zdołało to jednak odstraszyć ludzi od udziału w święcie robotniczem.

W Bochni

Manifestacja 1-szomajowa miała podobnie jak w roku ubiegłym, mimo fatalnego zimna i od czasu do czasu padającego śniegu, imponujący przebieg.

Ośrodkiem uroczystości był miejscowy Dom Górników, skąd wyruszył wspaniały pochód do Rynku Głównego, gdzię z ustawionej trybuny przemawiali tow. Durlak i tow. Murzyn. W obchodzie wzięły udział wszystkie miejscowe Zw. Zawodowe. a więc górnicy, budowlani, robotnicy przemysłu spożywczego i robotnicy skórni, w liczbie około tysiąca uczestników.

W Mogilanach

W b. r. obchód 1-szomajowy w Mogilanach wypadł b. okazale i imponująco.

W godzinach rannych miejscowa orkiestra odegrała pobudkę, poczem ogromny pochód ruszył na zgromadzenie. Zagaił i przewodniczył tow. Strzeboński. Obszerny referat o znaczeniu święta 1-go Maja wygłosił tow. Klimek, który również przedstawił obecną syutację gospodarczą i polityczną. Następnie tow. Marcinkiewicz wezwał zebranych do wytężonej pracy i walki pod sztandarami PPS. i klasowych Związków zawodowych.

Po przyjęciu przez aklamację rezolucji 1-szomajowej, wśród dźwięków orkiestry, śpiewów i okrzyków na cześć PPS i Rządu robotniczo - chłopskiego udał się pochód pod dom tow. Wójcika, gdzie po przemówieniach rozwiązał się.

Popołudniu odbyła się uroczysta akademja, wypełniona bogatym programem, poczem staraniem miejscowego oddziału TUR-a odbyło się przedstawienie. Zarówno biorący udział w programie akademji jak i też amatorzy TUR. znakomicie wywiązali się ze swego zadania.

Uroczystość 1-szomajowa jeszcze raz stwierdziła, że Mogilany są czerwoną gminą i taką pozostaną.

Plany monarchistyczne Rządu greckiego

„Misja" min. Maksimosa

W kołach politycznych Bukaresztu powszechną sensację wywołała okoliczność, że grecki minister spraw zagranicznych Maksimos dwukrotnie odwiedził byłą królową grecką w jej mieszkaniu bukareszteńskiem. Wizyty te pozostają w związku ze stale przybierającemi na sile tendencjami monarchistycznemi Rządu greckiego. Fakt, że minister Maksimos pozostanie jeszcze przez pewien czas w Bukareszcie związany jest podobno z naradami, które się obecnie toczą w Londynie. W kołach politycznych Rumunji wyrażają zdanie, że minister Maksimos otrzymał od swego Rządu specjalną misję. (ATE).

Z Kalisza

Specjaliści od świąt państwowych...

Gród nadprośniański poszczycić się może jedyną w swoim rodzaju placówką, którą jest „Stały (sic!) Komitet urządzania świąt narodowych i uroczystości państwowych".

Nazwiska elity „sanacyjnej" śmietanki dają pełną gwarancję, że urządzanie świąt spoczywać będzie odtąd w fachowych rękach.

Chcąc ze swej strony dorzucić skromną cegiełkę do tej gigantycznej i pełnej rozmachu twórczości oddaję gratis do dyspozycji p. przewodniczącego komitetu świątecznego p. prez. Sulistrowskiego pomysł następujący.

1) Zgromadzić 50 osób bezrobotnych, płci i wieku różnego, jak również rozmaitego uwłosienia.

2) Ubrać w kostjumy regjonalne ludowe (krakowskie, łowickie, kurpiowskie), nauczyć po parę odpowiednich piosneczek.

3) Używać do uroczystości państwowych i świąt, jako oryginalne delegacje danych terenów.

4) Wypożyczać za opłatą innym miastom grupami i na sztuki.

Interes pewny, kokosowy tylko śmiało i fachowa panowie, fachowo!

J. W.

Ohydne morderstwo

W lesie pod Borysławiem znaleziono zwłoki kobiety, która została zamordowana przez obcięcie głowy od tułowia. Zmarła miała zostać wkrótce matką. Tożsamości jej nie stwierdzono. Przypuszczalnie liczy ona 25 do 27 lat i pochodzi ze wsi.

Krakowscy robotnicy piekarscy w klasowej organizacji. Bankructwo ZZZ.

Przed paru miesiącami „sanacyjny" ZZZ podstępnie, drogą rozmaitych przyrzeczeń i obiecanek zdołał ściągnąć na swoje podwórko — powiedzmy szczerze — dość liczną grupę robotników piekarskich. Swatem tego „małżeństwa" „sanacji" z robotnikami był p. Czesław Brazda, ongiś czerwony radykał. Zawsze na ustach miał p. Brazda frazes rewolucyjny i przy każdej sposobności wołał „rewolucja, rewolucja"... I tak w nieskończoność.

Aż oto pewnego dnia p. Brazda znalazł się w zagrodzie „sanacyjnej". Został przybocznym adjutantem „jego ZZZ-kowsko - „sanacyjnej mości" R. Żebrackiego.

Cóż się to takiego stało? Wiadomo. Pan „rewolucjonista" dostał posadę. Skończył się dla niego okres rewolucyjny — „Sturm u. Drang Periode" Zawierzyli robotnicy piekarscy pp. Żebrackiemu i Braździe i jeszcze kilku pomniejszym figurom ZZZ-owym. Obiecywano im wszak „świetną" umowę zbiorową i wiele, wiele innych jeszcze dobrych rzeczy. Słowem „gruszki na wierzbie". Początkowo rozdawali nawet deputaty bezrobotnym. Tak, na przynętę. Oczywiście, nie z własnych funduszów. Potem ograniczyli wydawanie deputatów, a wreszcie całkiem przestali.

Robotnicy czekali na przyobiecaną umowę miesiąc, dwa, trzy, cztery, a tu nic i nic. Menerzy „sanacyjni" zwodzili ich z dnia na dzień z tygodnia na tydzień, z miesiąca na miesiąc. A tymczasem wyzysk ze strony pracodawców wzrastał. Niczem nie krępowani zachłanni fabrykanci i majstrowie obniżali zarobki robotnicze, podwyższali czas pracy. Doszło wreszcie do tego, że robotnicy byli zmuszeni pracować po 12, a nawet po 16 godzin dziennie za lichą zapłatę. Kiedy w firmie „Ziarno" wybuchł strajk „polski", macherzy z ZZZ złamali strajk obiecując robotnikom polubowne załatwienie sprawy. Firma wygrała na tem załatwieniu ,a robotników w niecny sposób „wykiwano".

Wreszcie zaczęła się wyczerpywać cierpliwość robotników piekarskich. Na zebraniach ZZZ coraz częściej podnosiły się głosy przeciwko zdradzieckiej robocie macherów. Usiłowali „sanatorzy" terorem zmusić ludzi do milczenia. Przemocą usuwano robotników z zebrań a nawet pozbawiano pracy. Tak postąpiono z t. Zbroją. Nic to jednak nie pomogło. Osiem miesięcy czekali robotnicy na zawarcie umowy zbiorowej, na spełnienie obiecanek ZZZ. Nie doczekali się. Postanowili zerwać raz na zawsze z „sanacją" jako wrogiem i zdrajcą klasy robotniczej.

W niedzielę dn. 5 b. m. odbyło się tłumne zgromadzenie robotników piekarskich, na którem **postanowili robotnicy piekarscy przystąpić do klasowej organizacji zawodowej, walczącej pod czerwonemi sztandarami socjalistycznemi.**

Umowę zbiorową wywalczą sobie robotnicy piekarscy własną organizacją, własną siłą i solidarnością. **Pójdą do walki strajkowej i przeprowadzą ją zwycięsko. Równocześnie przepędzą od siebie zdradzieckich „sanatorów" z ZZZ.**

W walce o swoje prawa, o swój byt **robotnicy piekarscy będą mieli po swojej stronie całą klasę robotniczą!**

Wrzenie w Legji Inwalidów Wojennych

„Sanacja" niema szczęścia do swych tworów. Zaczęło się od wojny kobiet. Teraz musiała się wyrzec „Legjonu Młodych", a wkrótce pewnie wyklnie inne swe dziecię „Legję Inwalidów Wojennych"..

Rządzi tu bowiem niepodzielnie poseł B. B. Borecki przy pomocy niedawno zdemaskowanego a wielce skompromitowanego osobnika. Przeciwko p. Boreckiemu wystąpiła główna komisja rewizyjna, ale od czego wpływy?

P. Borecki postarał, się aby komisji rewizyjnej.., zalecono ustąpienie.

Nie musi jednak p. Borecki czuć się zbyt silnie, skoro wszelkiemi środkami „skłonił" kierowników oddziałów Legji do cofnięcia żądania zwołania Zjazdu nadzwyczajnego.

A szkoda, byłoby to niezłe widowisko — owo publiczne pranie brudów. Niemniej wrzenie nie ustaje. Oto grupa członków Legji wystosowała pod adresem posła Boreckiego obraźliwy list otwarty, chcąc zmusić prezesa Legji do wszczęcia sprawy sądowej, lub honorowej.

Interesujące będą wyniki tej walki większości organizacji przeciwko terorowi Zarządu Legji.

O niedawnym strajku głodowym grupy inwalidów Legji, strajku na tle niezadowolenia z posunięć Zarządu pisaliśmy.

To kurczowe trzymanie się mandatów we władzach Legji i obawa przed opinją ogółu członków — jest charakterystyczną cechą „sanacyjnych" organizacyj.

Wiadomości z całej Polski

KATASTROFA SAMOCHODOWA.

Na szosie między Tarnobrzegiem a Sandomierzem auto wojskowe jadące do Sandomierza z płk. Gorczyńskim, mjr. Perko i por. Elsnerem z 7-go baonu saperów, stoczyło się z nasypu do rowu. Wskutek wstrząsu płk. Gorczyński i szofer wypadli z auta, mjr. Perko zaś i por. Elsner wpadli do rowu wraz z maszyną. Por. Elsner doznał wstrząsu mózgu, mjr. Perko zaś ciężkiego potłuczenia ciała. Obu przewieziono do szpitala w Sandomierzu. Stan por. Elsnera jest ciężki.

Przyczyną katastrofy było pęknięcie opony tylnego koła na zakręcie drogi.

HOCHSTAPLER SKAZANY NA 3 LATA WIĘZIENIA.

Sąd w Katowicach ogłosił wyrok w sprawie amerykańskiego hochsztaplera Kiwkowicza, który przed kilku laty wyłudził z kilku banków 21.300 dolarów, z któremi zbiegł do Ameryki.

Sąd zasądził Kiwkowicza na 3 lata więzienia, zarządzając jego osadzenie w więzieniu w Katowicach.

PÓŁ ROKU WIĘZIENIA (Z ZAWIESZENIEM) ZA ZABICIE BEZROBOTNEGO.

W grudniu ub. r. w obrębie leśnictwa państwowego Osieczno pod Starogardem, leśniczy Augustyn Klamann, spotkawszy w lesie zbierających suche drzewo, strzelił za nimi, raniąc śmiertelnie bezrobotnego Bronisława Koseckiego z Osieka.

Sąd skazał leśniczego Klamanna za zabójstwo z niedbalstwa na pół roku więzienia. Wykonanie tej kary sąd warunkowo zawiesił na 2 lata.

OBŁĘDNA ZBRODNIA i SAMOBÓJSTWO.

We wsi Dąbrowa koło Moszczenicy w pow. piotrkowskim, gospodarz Wincenty Reszla podpalił zagrodę, należącą do jego żony Emilji. Spalił się dom mieszkalny, 2 stodoły i obora wraz z żywym i martwym inwentarzem. W oborze spał syn poszkodowanej, Eugenjusz, który zginął w płomieniach.

Ponadto w czasie ognia podpalacz, Wincenty Reszel, sam skoczył w płomienie i poniósł śmierć.

Emilja Reszel, na widok strasznej śmierci męża i syna, dostała silnego wstrząsu nerwowego tak, że musiano ją odwieźć w stanie ciężkim do szpitala.

Wedle kursujących pogłosek, powodem tego szalonego czynu były nieporozumienia rodzinne.

SZALEŃSTWA MOTOCYKLISTÓW.

Na terenie Małego Kapuściska, w pobliżu dworca Bydgoszcz-Wschód, z zakrętu szosy Fordonowskiej, wypadł w szybkiem tempie motocykl z przyczepką, prowadzony przez Franciszka Butowskiego. Zanim kierowca zdołał się zorjentować, że barjera kolejowa na plancie Bydgoszcz — Toruń jest zamknięta, motocykl z całym impetem, uderzył w zaporę. Zarówno p. Butowski, jak siedzący w przyczepce Maksymiljan Szarafiński, poderwani uderzeniem, wylecieli w powietrze i spadli na szosę.

Szarafiński doznał pęknięcia czaszki i silnego wstrząsu mózgu, Butowski ma złamaną w dwóch miejscach lewą nogę oraz lżejsze kontuzje całego ciała. Stan Szarafińskiego jest beznadziejny i nie uda się go pewnie utrzymać przy życiu.

NIESAMOWITY WYPADEK.

Pozostawione przez szofera na spadzistej ulicy Wiatrakowej w Bydgoszczy auto stoczyło się w dół ulicy i wpadło do bramy, przygniatając do muru przechodzącego 45-letniego A. Sikorskiego, który poniósł śmierć.

KONIE STRATOWAŁY 5 WIDZÓW W CZASIE DEFILADY.

W Skarszewach, na wybrzeżu, podczas defilady oddziałów P. W., sołoszyły się pozostawione bez opieki konie rolnika Demlina. Konie wpadły w tłum i stratowały kilka osób, oraz rozpędziły orkiestrę.

Poranionych zostało 5 osób, w tem dwie ciężko. Ciężej ranionymi są: niejaki Chmieliński i Dobrowolski.

Pełna tabela loterji

8-my dzień ciągnienia IV-ej klasy Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

100.000 zł. Nr.: 113144.
50.000 zł. Nr.: 181917.
Po 10.000 zł. Nr.: 40845 65321 84976 159500.
Po 5.000 zł. Nr.: 10750 37576 93989 163884.
Po 2.000 zł. Nr.: 4883 8559 18747 19185 34531 35310 50280 64776 77697 131934 133645 147723 178682
Po 1.000 zł. Nr.: 199 8200 26622 34113 35748 38779 40789 54572 65410 65520 66002 70665 71066 76962 80849 80049 81440 82432 85783 87660 114998 116140 124572 125838 129305 136948 139877 147162 154332 156150 157924 163517 164154 175521 178148.

Wygrane po 200 zł.

89 211 96 485 571 773 849 971 1066
103 314 29 65 539 785 861 950 2197
212 50 77 489 652 731 46 92 93 800
17 3053 92 291 737 63 98 980 4013 183
232 313 501 24 29 72 653 710 887 942
5172 397 525 693 805 27 64 923 6130
65 81 218 81 356 419 53 503 742 841
919 7057 144 54 98 470 96 565 604
790 93 99 926 8064 471 526 606 40 97
9001 247 65 423 55 541 43 53 89 787
927 10170 220 30 46 362 427 532 745
984 11375 435 84 715 966 12054 155
254 359 83 438 568 636 706 70 72 838
72 13313 90 506 715 801 61 14153 80
83 226 343 58 525 29 642 73 846 929
15151 289 465 529 78 96 800 90 910
16007 161 75 96 582 647 824 26 40
921 17018 81 82 381 629 733 18029
150 847 957 19067 110 223 341 50 432
33 607 709 829 75 989.

20128 47 228 43 85 392 403 89 503
41 757 92 882 21198 235 80 367 497
503 753 73 838 48 93 22057 58 65 188
298 454 510 715 831 974 23120 23 31
50 265 82 381 594 793 95 884 916 20
66 24096 256 60 370 488 504 667 25353
449 649 92 833 57 940 26020 26 207
365 437 68 73 76 714 806 967 27124
98 218 370 420 587 611 753 841 28367
591 627 765 83 914 29254 306 51 520
81 806 18 939 50 93 30086 127 46 339
462 604 9 42 726 963 31017 51 65 344
62 959 61 32092 144 238 573 88 607
849 72 82 948 33034 66 241 79 487
543 53 86 630 39 815 33 82 989 34119
244 59 80 485 502 686 738 919 83
35270 76 546 683 734 80 802 36052 192
234 60 349 66 403 29 48 567 613 700
78 960 68 37007 86 88 325 663 750 73
952 81 38103 13 242 442 528 710 35
39007 19 136 70 273 435 615 34 61 68
99 717 834 953 40005 35 41 163 283
311 16 551 72 681 774 85 825 53 908
20 94 41049 92 207 535 659 77 751 851
42029 192 277 356 506 609 761 810
990 43013 27 32 110 72 200 58 69 327
619 784 85 930 44059 190 393 408 20
548 874 933 89 45078 100 27 49 285
351 55 83 442 54 74 685 700 68 841
916 46073 164 66 204 63 74 503 21 55
87 557 60 872 91 47126 98 216 77 392
592 714 84 48044 97 163 83 670 87 819
55 75 909 17 42 90 49069 142 327 409
87 565 628 818 54 65 75 88 929 85.

50027 352 63 542 697 772 838 912
51030 87 557 676 725 839 52047 348
626 709 862 75 921 53104 557 778 834
54049 190 232 304 674 748 971 55156
319 45 73 403 645 85 715 855 997
56034 87 390 452 95 519 771 909
57078 162 63 291 93 98 314 72 406
43 822 29 58006 227 380 568 90 699
945 59077 128 227 52 350 69 83 548
772 826 63 99 935

60005 27 186 246 67 79 96 392
447 77 587 648 726 915 93 61 155
378 529 60 80 635 893 62050 251 389
428 673 807 24 52 937 50 63103 33
335 45 54 903 64035 70 269 402 586
600 27 956 65142 236 317 57 578 618
83 740 878 66047 132 213 71 313 439
74 510 18 932 60 64 71 67059 91 323
26 407 23 80 618 43 744 59 68050 120
328 410 38 849 998 69162 83 222 89
353 517 75 659 60 77 726

70040 47 48 52 159 217 325 599
679 721 62 64 822 35 84 93 71443 57
545 80 658 708 57 943 72133 75 264
377 99 555 78 610 33 810 920 87
73304 35 435 41 588 767 818 74090
245 48 90 320 52 84 443 522 23 627
303 75 75035 65 81 116 367 448 70
866 76069 321 70 442 542 87 867 981
77379 88 496 530 639 763 820 38
78102 222 330 44 445 185 88 735 36
950 86 79076 116 248 56 96 307 19
39 77 93 507 87 617 820

80032 41 98 259 99 304 46 47 564
662 721 907 13 81076 430 617 748
937 84 82076 78 132 66 217 25 550
634 79 760 876 78 963 83276 406 681
722 816 84009 273 576 615 738 86
971 85333 23 27 167 89 224 74 340
667 731 47 820 916 25 86006 106 28
68 228 311 47 546 755 841 87009 91
231 349 405 45 528 40 61 606 8 75
722 37 914 88066 157 296 397 426 63
560 761 839 942 78 89119 19 21 44
255 84 378 484 511 48 600 1 19 68 79
801 39 69

90040 115 205 488 91 504 62 78 84
678 740 78 151 831 93 91001 44 67
70 623 742 833 36 79 902 91 92223 84
436 70 566 67 694 943 88 93020 99
340 52 449 74 94070 170 254 358 88
508 607 24 728 29 800 26 95109 209
204 415 618 988 96021 119 69 536 41
604 28 61 91 777 814 44 91 94 922
54 63 97077 539 751 88 893 98092 181
312 57 444 566 670 870 977 99031
358 483 648 53 806 87 979

100093 255 419 47 604 867 913
101240 64 309 62 422 64 609 40 43 729
895 947 102003 319 418 53 510 17 33
78 96 607 27 98 789 817 70 103080 84
474 591 644 87 797 104036 460 635 764
89 801 105152 444 516 56 612 106070
92 228 480 697 735 71 835 87 912 51
107028 41 61 76 97 289 321 47 434 60
521 674 779 921 29 91 108011 151 76
344 511 34 36 67 653 789 845 51 109046
203 50 512 48 633 768 875.

110006 279 304 433 690 700 882 959
79 81 111006 25 84 252 90 483 91 667
84 747 99 804 932 1122009 29 316 62
413 673 778 805 59 72 113000 9 82 119
39 84 94 283 322 35 56 494 933 114042
45 333 565 68 115014 31 70 367 480
687 754 886 46 965 99 116042 117 211
362 455 508 696 702 26 61 67 72 817
76 938 63 117260 78 402 31 736 859 66
88 94 929 51 62 66 118008 66 178 226
54 315 80 408 20 23 531 695 978 119077
144 365 483 531 620 708 829.

120200 350 444 48 745 815 22 935
81 121045 165 227 306 401 9 52 526
630 715 803 58 59 122036 41 87 333 483
563 90 655 833 971 80 87 123097 123
75 94 258 352 498 636 713 99 828 63
935 124033 340 557 633 702 04 22 24
54 823 932 53 66 125278 316 39 428 50
517 677 730 76 938 126018 50 159 86
399 634 811 73 994 127074 90 201 27
65 71 432 61 541 55 742 45 58 861 936
73 128115 29 39 65 212 32 444 565 685
728 904 129034 46 101 33 343 418 656
732 800 16 66 76.

130027 547 48 642 53 131071 185 239
369 457 501 695 831 999 132059 68 146
80 307 446 93 520 51 806 133093 134
83 84 69 374 472 504 619 39 69 793
839 134223 396 454 514 789 896 98 936
135106 18 250 52 336 75 567 438 42 49
91 705 136043 102 243 381 479 546 627
795 879 988 137148 278 771 138031 186
240 42 71 308 81 527 66 667 700 817
942 50 81 89 94 139062 174 255 410 14
54 542 638 750 888 95 920 77.

140017 58 139 627 59 68 723 819 996
141144 2122 61 373 449 60 535 55 74
712 85 845 966 81 142084 159 66 271
682 828 74 89 94 934 51 143042 422 739
58 884 969 144218 317 687 748 69 957
78 145009 20 30 35 371 681 713 859 76
903 75 146034 283 403 22 505 608 756
73 76 93 872 147459 694 765 68 847 906
82 148239 4224 50 57 98 575 98 668 738
49 836 41 905 74 79 86 92 149054 70
162 97 309 434 714 28 34 79 853 927
88 150003 108 228 351 423 66 664
151196 566 76 688 850 954.

152221 43 419 656 958 153245 309
52 705 897 154032 234 85 525 685
842 968 74 155061 143 264 89 353 74
424 558 84 759 813 932 34 156182
223 327 402 16 547 86 604 742 846
68 95 946 157119 45 268 534 90 753
909 158092 116 22 79 334 452 63 66
582 824 65 68 159032 546 34 899

160169 234 56 80 409 33 673 763
812 47 935 50 56 161283 354 779 804
23 913 17 28 162063 231 33 485 533
45 68 785 882 963 163149 252 64 86
317 71 419 511 29 603 737 959
164074 88 262 368 81 442 99 544 716
22 88 932 46 165000 102 49 208 15
24 53 79 362 770 895 166078 269 308
75 94 661 825 992 167057 80 100 404
83 717 800 82 914 65 81 168059 200
70 313 19 68 87 406 33 80 547 682
775 860 903 9 59 86 169062 214 301
42 495 669 791 812 946

170047 99 286 398 452 565 85 699
773 913 70 171228 303 49 576 95 681
797 835 913 16 32 40 41 65 76 172087
130 209 22 25 364 515 24 692 765
859 911 45 56 173055 103 96 254 65
96 99 322 418 43 516 648 769 891
993 174029 104 253 769 908 175080
105 41 42 82 337 62 80 494 596 707
846 917 176041 66 77 78 247 72 80
509 89 653 88 829 177005 195 215
16 30 310 12 18 37 178156 257 352
469 562 650 830 77 80 83 944 179091
144 236 310 442 566 97 653 77 80 724
808

180007 17 69 85 88 140 276 446
530 72 88 630 64 70 739 803 10 46
62 993 181018 148 51 83 98 223 69
567 615 18 780 842 76 182038 179
84 284 342 410 47 618 183010 136
223 473 536 688 807 60 88 184068
70 198 217 413 554 99 656 808 929.

III ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

136 62 454 74 627 756 1309 46 531
80 629 889 965 2205 41 367 885 3121
337 91 614 908 32 94 4243 90 702
5033 113 53 324 732 48 98 834 60
997 6219 372 459 656 749 62 834
7195 206 23 360 598 775 831 94 8262
864 9139 813 936 90 10131 278 482
11275 403 18 698 707 957 12115 505
791 812 13068 74 81 191 308 41 405
517 932 14432 734 15011 231 554 678
729 934 75 16020 108 329 417 714
17066 144 243 342 512 907 18135
437 632 735 898 19191 203 7 561 727
940

20046 443 702 21269 431 605 881
22267 325 45 623 24 23073 76 354
84 596 24053 152 443 640 713 25172
223 320 693 9588 26102 69 368 413
648 27056 445 627 732 28066 193 310
40 50 94 816 49 946 29036 3037 16 72
615 73 95 30049 31040 67 110 65 390
468 671 84 718 988 32010 107 815
926 87 33111 16 249 420 890 920 68
34136 319 67 628 951 35116 513 649
755 955 60 36171 390 601 704 15 44
63 921 27 37029 672 920 66 38000 353
39139 577 897 930 40153 368 740 877
41188 268 361 417 631 796 42005
297 359 685 755 43147 456 652 44358
504 719 40

45440 84 783 46100 1 402 564 47013
444 681 907 48177 329 407 966 49087
98 224 82 686 744 921 47 50096 328
451 783 810 16 59383 743 62 926 30 74
52033 205 55 385 53120 77 487 522
621 79 89 707 812 27 54106 370 99 415
615 55 926 55045 64 87 245 74 447 88
646 765 56223 591 620 789 57194 207
872 936 59240 430 533 49 930.

60204 488 505 22 26 63 708 959
61257 89 62402 88 538 605 728 63071
305 567 719 882 993 99 65172 273 305
66038 648 774 916 67078 443 658 72
723 823 45 943 68141 261 667 69216
468 520 743 867 918.

70000 120 216 375 432 573 776
71061 159 344 549 743 72048 98 193
258 339 86 640 773 874 945 73035 494
503 74300 607 704 938 75156 73 302
425 597 722 53 827 80 983 76377 493
767 77237 362 523 896 982 78001 72
544 769 79134 426 558 641 706.

80132 77 317 776 837 81087 166 226
577 788 847 54 84 82066 150 521 89
95 934 83114 332 433 73 87 791 84527
42 876 85207 375 516 839 86038 171
167 87189 332 90 692 88150 54 671 88
715 831 87 997 89311 813 990.

90237 91177 367 84 430 92118 333
446 64 534 853 93118 227 505 619 708
918 73 94237 418 510 653 968 95777
839 96022 468 583 771 833 97033 247
454 574 606 760 930 98146 258 335 60
594 780 865 99041 184 514 84 757 800.

100017 63 75 88 122 66 71 589 675
850 979 101245 510 102266 98 662 849
908 103064 238 338 404 42 513 767 969
104008 330 644 773 105354 410 802 975
106768 973 107012 60 209 41 595 620
108017 238 598 659 852 910 51 109043
321 33 718 .

110274 339 663 732 803 111022 32
236 820 23 948 112412 113064 332 89
91 845 974 114036 94 194 410 98 529
733 76 948 115035 370 425 529 622 872
116197 519 687 801 970 117033 176 573
77 7227 876 118074 206 417 119479 571
706 18 873 961.

120003 59 112 241 496 973 1212261
69 75 635 122055 271 396 719 43 810
900 123048 95 436 553 739 124172 841
125062 381 452 617 763 126529 58 632
678 963 127044 61 302 562 822 128495
62 702 79 93 129134 69 236 327 89
542.

130118 758 889 131031 132156 296
98 612 19 814 132260 632 95 813 134165
237 310.

135054 116 695 726 88 838 136228
39 379 462 91 538 740 62 914 137099
168 91 336 94 426 89 892 138118
501 620 34 47 53 854 971 139172 303
494 554 712 14 36 140332 42 51 88
512 952 141871 89 657 862 142081
164 251 421 566 611 68 984 143027
74 115 52 282 354 477 736 88 826 50
144038 45 307 414 145403 585 877
98 146095 116 656 887 147106 17 19
561 725 35 819 68 952 148138 425
551 723 149001 92 147 63 334 84 454
555 669

150665 822 947 151201 429 664
836 964 152074 345 473 516 27 955
153105 719 40 834 948 154094 313
401 76 895 155187 286 325 36 839
156073 160 428 630 731 916 32
157026 141 319 597 813 59 65 72
158054 149 442 563 159129 40 307
89 696 701 51 875 160074 148 99 221
83 515 28 665 962 161094 168 299
430 94 896 162122 42 403 48 539 57
615 41 77 716 866 163681 88 925
164338 498 622 55 65 713 165219 359
609 166134 63 835 167047 308 9 636
877 168145 251 422 65 636 783 905
169074 162 200 395 420 712 64 81
806 170187 836 171273 319 980
172020 24 269 510 676 711 41 898
173080 327 359 942 53 174172 280
91 558 662 979 175149 556 59 70
176027 350 534 70 890 177403 814
178011 27 575 952 76 179060 739 804
85 180556 683 711 181289 325 404
502 43 182022 357 506 95 899 183500
93 184101 428 864 901.

IV ciągnienie

Główne wygrane

5.000 zł. Nr.: 14986 149041 179167
Po 2.000 zł. Nr.: 3912 20684 45132 62124 65446 72068 81031 99094 106850 113183 116012 121915 123056 129506 139330 157410 158431 159047 175336
Po 1.000 zł. Nr.: 926 2415 7955 8582 11876 15826 21201 23284 24725 27205 30552 33991 36055 36754 59841 63004 65525 78821 85850 87845 95729 101759 103492 108569 121822 125136 144252 166510 169521 176059 182115.

Wygrane po 200 zł.

39 426 712 914 68 1434 757 831
922 60 2165 526 71 809 3540 4028 45
160 221 307 33 492 780 5253 363
416 99 620 977 92 6001 7418 570 844
8244 369 512 9407 47 588 747 809
10301 96 547 780 856 11058 406 590
833 12022 60 117 59 337 411 332 846
80 695 730 13522 969 14063 425 866
78 15239 343 512 52 635 951 16224
31 35 406 78 517 609 21 80 726 17259
328 643 67 888 18282 367 481 520
603 24 753 85 19001 102 539 719

20078 202 352 402 602 21398 543
44 22145 266 322 50 66 406 576 631
763 816 938 23090 399 445 89 778 957
24235 87 357 444 84 646 740 933
25232 388 26063 658 27058 59 199
343 55 590 717 96 953 28007 30 85
120 517 843 961 84 29105 3336 470
71 978 30079 135 320 61 462 553 856
3119 22 808 858 32028 175 661 831
74 33050 490 576 34224 408 638 68
902 10 35019 55 242 59 446 535 40
36019 517 72 37319 504 708 38266 324
578 647 39003 114 38 470 822 946
40262 310 33 73 492 93 519 48 99
815 41077 475 42104 78 378 81 43062
204 355 626 55 881 939 44051 204
12 315 757 897 45121 427 572 604 759
331 46481 642 752 47113 362 530 619
48611 845 944 64 49114 21 321 89
91 98 569 674 85

50082 339 521 781 51090 386 600
756 52056 442 514 82 722 896 902
53014 36 147 222 65 409 695 701 54265
706 828 961 55394 490 610 56197 339
418 531 38 647 786 57287 410 38 84
687 767 923 47 58161 402 37 64 645
59043 279 83 450 617.

60115 208 71 80 461 724 60 61342
823 921 62073 144 330 57 63099 320
446 801 952 64149 211 738 933 65065
107 13 234 325 464 72 800 66532 73
67025 282 623 846 63 911 68104 329
54 411 595 601 898 944 69194 403 53
651 753 841 956.

70123 411 813 920 94 71040 181 213
469 923 72073 128 378 641 47 69 89
728 41 57 73089 168 597 98 613 729
893 75137 207 387 648 750 75 905 65
76029 122 541 90 622 77271 411 390
663 760 84 871 78059 325 83 438 501
12 630 784 79266 749 972.

80188 679 769 81421 721 927 82318
499 666 83526 893 84247 387 856 972
85120 363 425 653 843 86219 541 900
55 87130 409 40 88206 723 89008 479
632 866.

90163 93 248 577 659 811 967 91040
172 422 621 29 989 92041 85 111 285
346 918 35 93127 277 650 94123 512
768 932 95327 28 456 96010 70 319
945 97118 72 370 427 619 700 50 98031
166 297 496 609 701 99166 282 359
692.

100158 216 42 324 729 101031 99
296 367 75 456 562 85 619 731 989
102023 125 307 465 702 899 995 103152
356 467 83 685 917 104169 451 716 21
105087 208 421 823 106151 92 356 988
107202 669 99 741 108278 714 880 936.
109010 25 38 686 931.

110080 134 410 648 760 907 111008
817 71 995 112007 62 392 499 866 76
113962 114281 844 977 115078 247 89
207 304 64 742 580 98 118035 1224 555
449 716 116294 639 867 74 117128 96
713 119162 397 419 77 628 70 713 98
842. 120033 75 197 820 946 52 121584
987 122013 258 309 459 605 99 123338
491 581 124107 387 486 914 125112 509
904 51 126088 499 127080 388 651 92
737 935 50 128023 75 131 157 477 522
844 129130 90 438 99 590 952.

130023 354 555 97 620 709 968
131052 278 690 753 131147 92 407 581
680 871 133158 287 464 272 857 909
134056 66 162 491 135095 237 65 499
566 723 859 91 136320 408 731 998
137328 91 504 814 934 138187 487 639
737 914 139647 929.

140022 178 251 64 71 359 537 656
141055 674 91 820 34 969 80 142010
112 21 41 386 143270 394 667 782
144135 292 350 97 754 72 97 145075
100 670 821 94 146520 60 879 98 147047
140 697 722 77 148014 15 244 746
149312 860 991 150280 356 428 741
151276 334 832.

152057 73 253 428 569 725 153452
154380 441 638 58 155310 673 156125
76 278 526 662 795 876 92 157400
47 158070 89 207 65 396 467 536
605 33 37 89 882 159030 633 160975
161308 27 979 162087 421 875 946
163682 755 164026 70 342 98 400 685
774 897 165110 348 643 54 166087
332 402 63 504 50 617 777 866 96
937 66 167256 84 433 712 168120
260 427 68 613 789 884 913 169891

170165 348 404 18 171041 117 596
607 890 954 172168 249 302 411 868
917 173088 107 429 642 804 49
174114 89 363 521 175005 12 14 252
57 352 548 58 632 853 906 176052
298 556 664 731 75 868 177084 220
232 925 178317 407 27 775 179228
456 180475 533 66 929 34 181426 907
40 182254 56 70 337 432 586 637
183032 50 464 76 775 184191 205 63
367 471 93 638 817 95291.

Z warszawskiej Rady Zawodowej

Interwencja w palących sprawach

Ostatnich kilka posiedzeń Prezydjum oraz Wydziału Rady Zawodowej m. Warszawy poświęcone były kilku kwestjom ogólniejszej natury.

Na podstawie uchwał wymienionych posiedzeń Prezydjum Rady wyłoniło delegację, która udała się do Zarządu Głównego Funduszu Pracy, Zarządu Obwodowego tegoż Funduszu, oraz do Ministerjum Opieki Społecznej (Główny Inspektorat Pracy).

W instytucjach Funduszu Pracy Prezydjum interwenjowało w kwestji **opóźnienia rozpoczęcia robót publicznych** i wskazywało palącą sprawę **zatrudnienia mas bezrobotnych.**

W Ministerjum Opieki Społecznej domagano się **ukrócenia: łamania ustawy o czasie pracy, lekceważenia różnych przepisów, oraz masowego gwałcenia przez przedsiebiorców umów zbiorowych i dzikiego wyzysku.**

W sprawie łamania ustaw ochronnych, rozporządzeń i umów zbiorowych delegacja Rady zaproponowała praktyczne sposoby walki z anarchją fabrykancką, co zostało konkretnie omówione.

W związku zaś z kwestją zatrudnienia bezrobotnych, po omówieniu tej sprawy, przesłano do Funduszu Pracy dodatkowo odpowiedni memorjał, którego treść podamy w jednym z najbliższych numerów.

Konferencja zarządów zw. zawodowych

W dniu 9 maja r. b. odbyło się posiedzenie pełnego Wydziału Rady Zawodowej m. Warszawy.

Na porządku dziennym znajdowały się aktualne sprawy, a zwłaszcza sprawa dalszej agitacji za wstąpieniem do związków zawodowych, w myśl wskazań ostatniej Narady Robotniczej.

Po omówieniu przebiegu demonstracji pierwszomajowej, postanowiono zwołać **olbrzymi wiec wszystkich robotników Warszawy.**

Aby jednak wiec ten osiągnął swoje znaczenie, koniecznem jest skoordynowanie pracy wszystkich Zarządów związków. W tym celu dla omówienia całego szeregu ważnych spraw, związanych z powyższemi zamierzeniami, Wydział Rady postanowił zwołać konferencję Zarządów związków zawodowych, zrzeszonych w Radzie Zawodowej m. st. Warszawy **na poniedziałek dnia 20 maja r. b. o godz. 18.30 w sali Związku Pracowników Komunalnych i Inst. Użyteczności Publ., Warecka 7, II p.**

Jeszcze o piekarni Epsteina

Pisaliśmy już nieraz o wyzysku i gnębieniu robotników w zakładzie piekarskim M. Epsztejna, przy ul. Grójeckiej Nr 69.

Dzisiaj chcemy podać kilka dokumentalnie stwierdzonych faktów wyzysku.

Piekarz Ruman Stanisław pracuje od 7 lat w wymienionej piekarni, właściciel zmusza go do pracy ponad 8 godzin, a mianowicie pracuje on 56 godz. tygodniowo, pobierając zamiast 78 zł. — tylko 35 zł.

Ajzelbaum Fiszel pracuje 63 godz. tygodniowo, otrzymuje zamiast 72 zł., według umowy zbiorowej — 21. zł. 50 gr.

I tak jest ze wszystkimi pozostałymi robotnikami. Piekarnia wypieka dziennie przeszło 4 tysiące klg. chleba i około 100 kg. mąki pszennej na bułki.

W takim oto zakładzie, gdzie jest taka wielka produkcja, niema żadnych stale zatrudnionych pracowników, a właściciel zaprowadził u siebie system zatrudniania dorywczych robotników.

Właściciel związał się z niejakim Al. Lewinem, który na terenie piekarni odgrywa rolę donosiciela i werbuje łamistrajków.

Lewin jest majętnym człowiekiem i zajmuje miejsce pracy w piekarni w tym czasie, gdy jest wielu bezrobotnych pracowników piekarskich.

Ludzie pracy na zew Związku Rob. Przem. Spożywczego i Rady Zawodowej m. st. Warszawy, nie kupują pieczywa z piekarni Al. Epsztejna.

Robotnicy piekarni słusznie domagają się wprowadzenia ludzkich warunków pracy, przyjęcia wydalonych robotników, oraz zatrudnienia bezrobotnych.

Bojkot pieczywa piekarni Al. Epsztejna trwa w całej pełni.

Ostrzeżenie

Zawiadamiamy wszystkich stolarzy, malarzy, elektrotechników, że w hali filmowej firmy „Talanga" przy ul. Trębackiej 11 trwa strajk.

Ostrzegamy wszystkich wymienionych robotników, by nie angażowali się do pracy w tej firmie.

Kronika Organizacyjna

DZIELNICA WOLA - CZYSTE. Dnia 17 b. m. o godz. 7 wiecz. odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy z ref. tow. Z. *Zaremby.*

DZIELNICA MOKOTÓW. Dziś o godz. 7 wiecz. w lokalu ul. Chocimska 23 odbędzie się posiedzenie Komitetu Dzielnicy. Sprawy b. ważne. Obecność członków Komitetu obowiązkowa.

DZIELNICA ŚRÓDMIEŚCIE. W czwartek dn. 16 o godz. 8 wiecz. odbędzie się posiedzenie Komitetu Dzielnicy.

WARSZAWSKI WYDZIAŁ KOBIECY PPS. Posiedzenie Prezydjum Wydziału Kobiecego odbędzie się we *czwartek dn. 16 b. m. o godz. 5 pop.* w lokalu przy ul. Długiej 21.

ZARZĄD KOŁA „ŚRÓDMIEŚCIE" im. L. WARYŃSKIEGO zawiadamia, iż w dniu 15 maja r. b. odbędzie się zebranie członków Koła o godz. 20. Referat p. t. „Jakiemi drogami idzie Socjalizm"? Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

T. U. R.

WARSZ. ORGAN. MŁODZ. TUR. W niedzielę dnia 19 b. m. o godz. 10 rano, ul. Waercka 7, odbędzie się *zebranie wszystkich członków WOM TUR.* Sprawy b. ważne. Zarządy Kół dopilnują, by wszyscy członkowie Kół przybyli na zebranie.

STAN POGODY w|g PIM

Dziś pogoda o zachmurzeniu umiarkowanem. Temperatura bez większych zmian. Słabe wiatry miejscowe.

Tragiczna kronika stolicy

NAGŁY ZGON.

68-l. Perelsztein (Stawki 22) zasłabł przed domem Nalewki 24. Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć wskutek ataku sercowego.

OFIARA ZAWODU MIŁOSNEGO.

Przy ul. Czackiego 19, w magazynie kominiarskim Franciszka Semenowicza, zatruł się tlenkiem węgla syn jego 23-l. Mieczysław (Nowy Świat 62). Młodzieniec miał narzeczoną, z którą zamierzał ożenić się, lecz ojciec jego przeciwny był temu. Wtedy zrozpaczony syn postanowił pozbawić się życia. Napalił w piecu, przyczem rurę, prowadzącą do przewodu dymowego, wyjął. Wypadek w porę spostrzeżono i wezwano Pogotowie. Po zastosowaniu zastrzyków z kofeiny, lekarz pozostawił niedoszłego samobójcę na miejscu.

SAMOBÓJSTWO MURARZA.

Przy ul. Winnickiej 7, w mieszkaniu własnem, nocy ub. popełnił samobójstwo 49-letni Ludwik Cis, murarz. Gdy rano żona Cisa, Marja, która spała u sąsiadki w tymże domu, przyszła do mieszkania, zastała męża martwego. Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć, która nastąpiła przed kilku godzinami.

ZABÓJSTWO CZY SAMOBÓJSTWO?

Na pustym placu na kolonji Grottgera w Mokotowie, przechodnie, śpieszący do pracy, znaleźli około godz. 7-ej jakiegoś mężczyznę, lat około 50-ciu, który nie dawał oznak życia. Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć wskutek rany postrzałowej okolicy serca. Ponieważ przy denacie nie znaleziono rewolweru, istnieje przypuszczenie, że został zastrzelony. Niewykluczone jest również, że jest to samobójstwo i że broń ktoś zdołał już zabrać. Dochodzenie prowadzi policja XVI komis.

O prawidłowy ruch na ulicach

Przechodzić na skrzyżowaniach ulic

Komisarz Rządu na m. st. Warszawę wydał policji zarządzenie doraźnego karania przechodniów, nie przestrzegających zasad prawidłowego ruchu na ulicach. Mimo bowiem wielokrotnego podawania w prasie obowiązujących zasad zachowania się przechodniów na jezdni, nadal szereg osób ignoruje je, nie stosując się do obowiązujących przepisów.

Przypominamy, że przy przechodzeniu przez jezdnię obowiązują następujące zasady:

1) Na jezdnię wchodzić tylko w razie konieczności. Jezdnia jest przedewszystkiem dla pojazdów.

2) Przechodź przez jezdnię najkrótszą drogą, lub po linjach wyznaczonych, a nigdy naukos. Przy skrzyżowaniu przejdź najprzód przez jedną ulicę, a potem przez drugą. Zwracaj uwagę na znaki policjanta.

3) Przed wejściem na jezdnię spojrzyj na lewo, gdyż stamtąd grozi ci niebezpieczeństwo, a dochodząc do środka jezdni — na prawo.

4) Idź pewnym krokiem przez jezdnię; nie biegnij, lecz nie bądź opieszały. Nigdy się nie cofaj.

5) Pamiętaj, że kierowca nie będzie mógł uniknąć wypadku, gdy zjawisz się przed nim niespodziewanie. Nie wchodź na jezdnię nagle, ani zza wozów, samochodów i innych t. p. przedmiotów, które zasłaniają ci widok na nadjeżdżające z lewej strony pojazdy, gdyż i Ty nie będziesz przez nie zauważony.

6) Gdy spostrzeżesz lub usłyszysz nadjeżdżający pojazd, nie trać głowy i nie wahaj się. Gdy nie wiesz co masz zrobić, lepiej zatrzymaj się, a nie pędź na oślep. Kierowca musi wiedzieć, jakie masz zamiary.

7) Nie stój nigdy na jezdni. Na tramwaj lub autobus oczekuj na chodniku lub wysepce.

8) Nie wskakuj i nie wyskakuj z tramwaju lub autobusu w biegu.

9) Wysiadaj z pojazdu zawsze na chodnik, a nigdy na jezdnię, gdyż zostaniesz najechany.

10) Pamiętaj, że możesz się poślizgnąć na jezdni, a wtedy spowodujesz wypadek. Nie stwarzaj przez Twą nieostrożność, lekkomyślność lub brawurę niebezpiecznych sytuacji na jezdni.

Nasza rubryka

Dwugłos o książce Janiny Miedzińskiej

Praca robotnicza w Z.S.S.R.

O ciekawej książce p. Janiny Miedzińskiej p. t. Sowieckie Państwo Pracy otrzymaliśmy uwagi tow. tow. K. Czapińskiego i T. Świeckiego. Te uwagi uzupełniają się wzajemnie. Zamieścimy więc kolejno obydwa głosy. Dziś zamieszczamy artykuł tow. K. Czapińskiego; uwagi tow. T. Świeckiego ukażą się jutro. Red.

Ilość książek o Rosji Sowieckiej jest wprost przerażająca. Niemal każdy Francuz, który przejechał się do Moskwy lub Leningradu, nie znając notabene języka rosyjskiego, natychmiast siada i pisze książkę. Wartość takich „książek" jest bardzo problematyczna, tembardziej, iż taki „szybkostrzelny" autor, nie znając dobrze szczegółów, spieszy czemprędzej do wniosków ogólnych.... A wiadomo — synteza bez analizy marna jest!

Od tego typu powierzchownych książek daleką jest książka p. Janiny **Miedzińskiej** (inspektorki pracy) p. t. **„Sowieckie Państwo Pracy".** Korzystnie wyróżniają książkę dwe cechy — **konkretność i objektywizm.** Autorka świadomie rezygnuje z wniosków ogólnych, z łatwych (pozornie) perspektyw dziejowych itp.; omawia tylko konkretne fakty z zakresu pracy robotniczej po fabrykach, a więc rzeczy dobrze jej znane. Pozatem nastawienie książki jest spokojne i bezstronne: niema lekkomyślnego entuzjazmu, natomiast nie brak szczerej sympatji dla budownictwa sowieckiego, nie wyłączającej bynajmniej silnych akcentów krytycznych w poszczególnych wypadkach. Dzięki tej konkretności, rzetelności spostrzeżeń, dzięki cyfrom i faktom, zebranym ze znajomością rzeczy, książka bezwarunkowo zasługuje na przeczytanie.

Jeśli w stosunku do tej książki wolno mówić o jakiejś syntezie, o jakimś wniosku zasadniczym Autorki, to chyba o tym wniosku, że w Sowietach tak dalece wysunięto **produkcję** na plan pierwszy, że zapomina się nieraz o poszczególnym żywym **człowieku,** przedewszystkiem o jego zdrowiu. Autorka jednak sądzi, że te rzeczy z czasem zmienią się na korzyść.

Nie zapomina też o podniesieniu wszystkich dodatnich faktów z zakresu organizacji pracy robotniczej, w pierwszym rzędzie o dbałości o rozwój dziecka i młodzieży. Autorkę uderza przedewszystkiem, iż w Sowietach **wszyscy się uczą** — nie tylko dzieci i młodzież, lecz także dorośli robotnicy. Jest to nie tylko naturalny pęd młodego i zaniedbanego narodu do oświaty, lecz także rezultat **celowej** polityki Rządu, zmierzającej do podniesienia kwalifikacji robotników („wszystko dla produkcji"). A trzeba zauważyć, iż przeszkolenie robotników nieraz wymaga z ich strony dużych ofiar, bo odbywa się poza godzinami pracy, a przytem robotnik „źle jest naogół odżywiany" (str. 32). Druga rzecz wpadająca w oko, jest to **„stawka na młodzież".** Cały, naprzykład, przemysł traktorowo - automobilowy oparty jest jedynie na pracy młodzieży. Rząd nie szczędzi pieniędzy i wysiłków dla opieki nad młodzieżą i dla szkolenia tej młodzieży. W książce p. Miedzińskiej znajdujemy mnóstwo ciekawych cyfr; przytoczymy parę. Na obozy dla harcerzy przeznaczono 9 milj. rubli, na turystykę młodzieży 2 milj., na stypendja dla uczących się 600 milj.

Dużo uwagi autorka poświęca **kobiecie** sowieckiej. Kobieta istotnie została wyzwolona i w pełni wykorzystana w produkcji. Jako pracownik, jest niezmiernie ceniona; obliczono, że kobiety zużytkowują dla pracy produkcyjnej 80% dnia roboczego, a mężczyźni zaledwie 63 proc. Kobieta jest używana nawet do prac najcięższych; w górnictwie węglowym mamy 19 proc. kobiet, w kopalnictwie rud 22 proc. Płaca jest całkowicie zrównana z płacą męską. Autorka stwierdza jednak prawie zupełny **brak ochrony** pracy kobiety. Kobiety pracują nietylko po nocach, ale nawet przy takich robotach, które bardzo są szkodliwe dla zdrowia robotnicy, jako przyszłej matki (rtęć, ołów).

Autorka szczegółowo i bardzo ciekawie opisuje wszystkie sposoby używane w celach podniesienia produkcji. Sytuacja materjalna przeciętnego robotnika naogół **poprawia się** stale w ciągu lat ostatnich. Natomiast tempo produkcji i **rozpiętość płac rośnie, gdyż ta rozpiętość** (słynna walka z „urawniłowką") ma być jednym ze środków walki o podniesienie produkcji. Rozpiętość dochodzi do pięciokrotności (!) stawek wyższych w stosunku do niższych. Pozatem rozpiętość ma na celu walkę z płynnością sił roboczych (przechodzenie z fabryki do fabryki) i zapewnienie kadrów dla ciężkiego przemysłu, specjalnie uprzywilejowanego. Czyni się wszystko celem podniesienia wydajności! Tworzy się uprzywilejowaną warstwę „udarników" (szturmowców), t. zn. robotników wykonywujących pełne stawki planu, pełniących funkcje społeczne, przytem uczących się dalej itp. Celem tego spotęgowania wydajności wprowadzono także w wielu wypadkach „płynną taśmę pracy". system Taylora chronometraż (obliczanie poszczególnych ruchów przy pomocy zegara) i t. p. Rezultaty są znaczne — w zakresie produkcji; ale autorka stawia tu swoje pytanie zasadnicze — czy to tempo pracy nie jest **nadmierne?** Czy robociarz rosyjski, zwłaszcza przy danym poziomie odżywiania, jest w stanie wytrzymać podobne napięcie? Prawda, dzień roboczy z reguły jest 7-mio godzinny; prawda, co pięć dni następuje „święto". To są czynniki łagodzące, ale z drugiej strony praca odbywa się z reguły na **trzy zmiany,** a więc także nocą, a to pociąga za sobą bardzo przykre konsekwencje dla zdrowia, gdyż brak jest odpowiednich mieszkań robotniczych, i robotnik wróciwszy z nocnej pracy nie może spokojnie spać. Autorka starała się wybadać, czy zwrócono w Sowietach uwagę na to nadmierne tempo pracy, szkodliwie odbijające się na zdrowiu — wszak rolę taylorowskiego „przodownika" t. zn. robotnika specjalnie wybranego i dobrze opłacanego spełnia w Sowietach „udarnik", również znacznie lepiej płatny, przeciętny zaś robotnik musi mniej lub więcej dostosować się do tempa „udarnika". Autorka stwierdza, iż jej wątpliwości i zapytań nawet nie zrozumiano w miarodajnych sowieckich sferach „nie spotykałem się nawet z postawieniem zadania, niełatwego przyznaję, poznania istoty wysiłku fizycznego i nerwowego i dokładnego mierzenia zmęczenia przy pracy". Wszelka próba zwrócenia uwagi na to zagadnienie jest traktowana jako „sabotaż", „mienszewizm", itp.; winni poruszania „niepotrzebnych" kwestyj są usuwani z kierowniczych posterunków.

Z innych spostrzeżeń autorki podkreślimy, przerost administracji oraz wzrost **jednosobowej władzy** dyrektora: dotychczasowe rządy t. zw. „trójkąta" (związek zawodowy, organizacja polityczna, dyrekcja) stają się coraz bardziej fikcją. Autorka pisze: „zaczynam rozumieć przedstawiciela „Lewiatana", który wrócił z Rosji Sowieckiej zachwycony stuprocentowem wykorzystaniem robotnika dla produkcji"....

Z drugiej atoli strony autorka stwierdza całkowity **brak bezrobocia;** szeroki rozwój inspekcji fabrycznej ze współudziałem samych robotników; staranną opiekę nad dzieckiem; wreszcie szeroko rozwinięte studja naukowe w zakresie spraw produkcyjnych.

Opisuje też szybki rozwój szkół, ulepszenia hygieny i bezpieczeństwa pracy, pomoc sanatoryjno - uzdrowiskową. Jeśli więc weźmiemy całość warunków pracy to „warunki te nie tylko są dziś znacznie lepsze, ale ulegają stałej i systematycznej poprawie", — mimo przymusowej pracy, wprowadzonej dla niektórych kategoryj robotników poza normalnym czasem roboczym (w wypadkach prac pilnych i mimo nieraz bardzo skromnej płacy)—takiej, że robotnik czasami bywa zmuszony odsprzedawać na wolnym rynku tańsze produkta, otrzymane w kooperatywie.

P. Janina Miedzińska nie zataja więc dobrych ani złych stron pracy robotniczej w Sowietach — jak to czynią bezkrytyczni entuzjaści lub zaślepieni wrogowie. Autorka nie spieszy lekkomyślnie do wielkich dziejowych perspektyw, lecz zajmuje się sprawami konkretnemi, a mówi o nich ciekawie, z dużą znajomością przedmiotu. Kończy jak wspomieliśmy akordem optymistycznym — wiarą, że z czasem obecne metody produkcyjne przystosują się do potrzeb człowieka, a to może zdecydować o ich powodzeniu i sile przyciągającej.

KAZIMIERZ CZAPIŃSKI.

Odpowiedzialny redaktor: Stanisław Niemyski

Drukarnia Sp. Nakł.-Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.